

Succulenta

74^e

Jaargang

Nr. 3
Juni 1995

Tijdschrift van de Nederlands-Belgische vereniging
van liefhebbers van cactussen en andere vetplanten

Succulenta

is het tijdschrift van de Nederlands-Belgische vereniging van liefhebbers van cactussen en andere vetplanten

Auteursrecht:

gehele of gedeeltelijke overname van artikelen is alleen toegestaan na verkregen schriftelijke toestemming van auteur/illustrator, alsmede onder duidelijke bronvermelding.

Redactieadres:

Prins Willem-Alexanderlaan 104
6721 AE Bennekom

Redactie:

J. van Alten
(hoofredacteur)
C.A.L. Bercht
L.E. Groen
J.J. de Morree
A.B. Pullen
A.J. van Uijen
B.J.H. Zonneveld

Lay-out:

A.C.M. van Zuijlen

Druk

Drukkerij van Spijk, Venlo

De lezers van Succulenta hebben al weer een aantal jaren de tijd gehad om aan de nieuwe opzet van het tijdschrift te wennen. De omslag, de indeling van de tekst in twee kolommen per pagina en het plaatsen van het overgrote deel van de foto's in kleur is met instemming ontvangen. Het terugbrengen van het aantal nummers per jaar veroorzaakt daling van de portokosten en levert een veel dikker tijdschriftnummer op. Dit laatste geeft de redactie een betere mogelijkheid om lange artikelen te plaatsen, waarbij er nog ruimte te over is voor andere bijdragen.

De redactie wil zich in de komende tijd inspannen om de indeling van het tijdschrift te verbeteren. Jaargangen, die tot stand kwamen onder redactie van Ludwig Bercht en mijzelf aan het eind van de tachtiger jaren, hadden een omkaderde en gerasterde rubrieksaanduiding boven de artikelen. Reisverhalen, nieuwbeschrijvingen, artikelen voor beginners, etc. vielen extra op. We willen die rubrieksmatige aanpak, maar in een andere vorm, weer opnemen. Daarbij zal er naar gestreefd worden om een gelijkwaardig artikelenaanbod te brengen voor verschillende categorieën lezers. Naast enige pagina's die gereserveerd worden voor het redactioneel en nieuws uit andere tijdschriften, zal getracht worden om steeds een derde aan tijdschrift ruimte te besteden aan respectievelijk beginnersartikelen, gevorderdenartikelen en artikelen met reisverhalen en hobbyaspecten. Alle typen succulentverzamelaars, als die tenminste bestaan, komen dan aan hun trekken. De lezer weet eenvoudiger de weg te vinden naar tekst die zijn speciale belangstelling heeft. Succulenta hoopt hiermee zijn lezers van dienst te zijn.

Jan Jaap de Morree

SUCCULENTENNIEUWTJES

Ton Pullen

Het Amerikaanse Cactus & Succulent Journal heeft in haar eerste nummer van 1995 weer volop 'nieuwe' soorten in de aanbieding: *Tylecodon scandens*, een lid van de Crassulaceae, afkomstig van de bekende Knersvlakte in de Zuidafrikaanse kaapprovincie, wordt voorgesteld door E. van Jaarsveld & D. Koutnik. *Echeveria decumbens*, uit Peru (!), wordt door Myron Kimmach geïntroduceerd, terwijl J. Lavranos zelfs twee nieuwe namen in het genus *Aloe* ten tonele voert: *Aloe whitcombei* en *A. colenetteae*, uit Oman. Tenslotte nog een *Rhipsalis monacantha* var. *espinosa*, ook door Kimmach beschreven.

In hetzelfde katern een taxonomische bewerking van de argentijnse Notocactussen, die tegenwoordig (volgens sommigen) *Parodia* moeten heten.

R. Kiesling produceert in dit verhaal een aantal 'omkombinaties' en publiceert en passant een nieuwe soort, *Parodia turecekiana* en een nieuwe ondersoort, *P. submammulosa* ssp. *minor*.

De stroom nieuwbeschrijvingen houdt niet op! *Notocactus neohorstii* var. *prestlei* wordt door N. Gerloff voorgesteld in Internoto 16 (1), 1995.

Uit *Aloe* 31 (2), 1994 tenslotte wordt hier de nieuwbeschrijving van *Lithops coleorum*, uit noord-Transvaal, door S. Hammer & R. Uijts gememoreerd.

Gaat U binnenkort met vakantie naar Mexico, en gaat U daar niet alleen in de zon van Acapulco liggen, maar ook op zoek naar interessante planten, dan is wellicht een tweetal artikelen uit het Mexicaanse cactustijdschrift (Cact.Suc. Mex. XL 1995) voor U van belang.

Het ene, door Jorge Meyrán, geeft een overzicht van de cactussen uit de deelstaat

Zacatecas; het andere, door Barrios & Media-cota, behandelt de succulenten van de Sierra de Pachuca, in de deelstaat Hidalgo. Reizigers in het langgerekte schiereiland Baja California hebben misschien baat bij het lezen van de bijdragen van John Pilbeam in het Britse blad 'The Cactus File'. Aflevering 5 inmiddels, in het februari-nummer 1995.

In hetzelfde nummer een interessant artikel voor de liefhebbers van *Parodia* over het 'microsperma-complex', geschreven door John Brickwood.

De liefhebbers van Aasbloemen kunnen hun hart ophalen aan een bijdrage over *Brachystelma* door John Ede in ditzelfde nummer van The Cactus File. Tenslotte wil ik U graag nog attent maken op een recentelijk verschenen boek op het terrein van de 'andere succulenten'. Ik doel op 'Succulent Euphorbiaceae of India' door Meena Singh, te verkrijgen via de auteur, adres A-162 Sector 40, NOIDA-201303, India. Over *Euphorbia*'s gesproken, in het Italiaanse tijdschrift *Piante Grasse* 14 (4), 1994, staat een artikel over de *Euphorbia*'s van Somalië, door Susan Carter.

Dan nog dit: Onlangs werd mijn aandacht getrokken door een serie boekjes over de zuidafrikaanse flora onder de titel 'The South Africa Wild Flower Guide', uitgegeven door de Botanical Society of South Africa. Er zijn tot nu toe 6 deeltjes verschenen. Ik liet deel 6, over de Karroo, komen en heb geen spijt van mijn aanschaf: een fraai in kleuren geïllustreerd boekwerkje van 192 pagina's, waarin veel interessante planten, waaronder een groot aantal succulenten, afgebeeld en kort beschreven zijn. Met belangstelling kijk ik uit naar de andere deeltjes.

HET KWEKEN VAN MOEILIJKE SOORTEN

AZTEKIUM RITTERI

Wim Alsemgeest

Het is al weer ruim zes jaar geleden dat er in Succulenta onder auspiciën van de WSB (Werkgroep Succulenten Bescherming) twee artikelen verschenen over het kweken van moeilijke cactussen. Omdat naast *Strombocactus disciformis* en *Pelecypora aselliformis* er nog veel meer "moeilijk" te kweken cactussen zijn, waren wij van plan deze serie te continueren. Inmiddels is de WSB een zachte dood gestorven. Onlangs kregen wij via onze Clichéfondsmen Jack Schraets een brief uit Israël met de vraag hoe die "dingen" nu boven de grond te krijgen zijn? Deze brief heeft ons

gestimuleerd om de oude WSB-boekjes op te zoeken en vervolgens dit artikel over *Aztekium ritteri* Böd. te schrijven. Was tot 1992 *Aztekium* een monotypisch geslacht (dat wil zeggen slechts 1 soort binnen 1 geslacht), inmiddels heeft *Aztekium ritteri* een broertje gekregen n.l. *Aztekium hintoniai*. Deze soort is samen met *Geohintonia mexicana* (opnieuw weer een monotypisch geslacht) door Charles Glass in september 1991 ontdekt en met Fitz Maurice in 1992 in de Cact. Succ. J. (US) beschreven.

Wij hadden bij het opkweken van *Aztekium ritteri* een succesvol jaar in 1984, helaas is dat succes om de een of andere reden nooit geëvenaard en dit terwijl wij toen net een verhuizing achter de rug hadden.

Ook hebben verschillende van onze cactusvrienden pogingen ondernomen deze soort uit zaad, wortelecht op te kweken met wisselend resultaat, waarbij wij soms zelf jaloers werden.

Overigens hebben we wel een idee waarom de resultaten na een uitstekend jaar minder worden. Na zo'n succesjaar verslapt de aandacht enigszins, we bezitten dan de plantjes en vervolgens de dia's waardoor de noodzaak tot kweken wat minder wordt. Het is echter belangrijk om bij het opkweken van deze soorten schoon en precies te werken. Wij, maar ook onze cactusvrienden zaaien volgens de, wat ik maar noem "de 1984 methode" die we hieronder zullen uitleggen. Deze methode is onze manier van werken, wat natuurlijk niet wil zeggen dat dit de beste methode is. Ook wij experimenteren ieder jaar verder met wisselend resultaat.

Aztekium ritteri, een acht jaar oude plant.
Foto's: Wim Alsemgeest

Op deze wijze gezaaid heeft alg en mos geen kans

Het zaaien

Wij zaaien in potjes van 7 X 7 cm en vullen die onderin met 1 cm dik drainage-materiaal zoals b.v. kleikorrels. Vervolgens vullen wij de potjes af met goed uitgezeefde potgrond of bims dit laatste is een meer mineraal substraat waar verschillende liefhebbers betere resultaten mee hebben. Zéér belangrijk is nu om dit substraat **goed en stevig aan te drukken**. Dit is belangrijk daar anders bij het water geven de potgrond schreef uitzakt waarna het zaaisel al mislukt is.

Vervolgens strijken wij de bovenzijde van het substraat met een luciferdoosje vlak en houden de bovenzijde gelijk met het bekende randje ongeveer 1 cm onder de potrand.

Nu gaan we zaaien en gebruiken daar het liefst zo véél mogelijk zaden bij. Voor een potje van 7 x 7 cm gebruiken wij het liefs 500 tot 1000 zaden. Heeft U minder dan 50 zaden, zaai dan de zaden dicht op elkaar op een hoopje.

Het grote probleem waardoor *Aztekium ritteri* zo moeilijk wortelecht uit zaad is op te kweken, wordt veroorzaakt door de bijzonder fijne zaden (ongeveer 0,5mm doorsnede) en daarmee de zeer kleine kiemplantjes. Het zaad is redelijk goed

verkrijgbaar, maar misschien is het verstandiger zelf zaad te kweken door de aanschaf van bloeibare planten. Het zaaien lukt alleen goed wanneer U vele zaden dicht bij elkaar in een potje uitzaait. De kiemplantjes moeten na kieming dicht op elkaar staan om de algen en mos geen kans te geven. Het opkomen van algen samen met de kiemplantjes, of nog erger mosgroei, is het grootste gevaar. Mos en algen gaan de kiemplantjes overwoekeren en het zaaisel is verloren. Men probeert die algen wel te onderdrukken door gebruik te maken van "Demanin" verkrijgbaar bij de tuincentra. Maar als het fout gaat helpt vaak niets meer. Belangrijk is daarom een overvloed aan kiemplantjes die tegelijk opkomen en daarmee de andere levensvormen letterlijk onder de grond houden. Na het zaaien dekken wij het zaaisel af met een zo dun mogelijk laagje uitgewassen aquariumgrind (verkrijgbaar bij de aquarium-winkel) of kwartszand. Nu wisten wij niet wat kwartszand was en zo ontstond er op een lezing een discussie dat men beter kwartszand kan gebruiken. Kwartszand laat namelijk wat licht naar onderen door, waardoor een beter resultaat zou volgen. Hoe kom je dan aan kwartszand? Een paar jaar later ontdekte we bij een liefhebber in

België een zak met daarop vermeld kwartzand. We vroegen of we wat konden overnemen en wat blijkt nu, kwartzand is hetzelfde als wat wij aquariumgrind noemen!

Het is van belang dat U het laagje grind net zo dik houdt als de dikte van de zaden. We hebben ook geëxperimenteerd met een laagje zand, dit vormt echter na indrogen een harde bovenlaag zodat geen lucht meer kan doordringen in de grond. Dit materiaal is dus ongeschikt.

Vervolgens laat U het potje van onderaf volzuigen met regenwater waar enkele tabletten superol aan zijn toegevoegd. Superol is een schimmeldodend middel dat bij de drogist verkrijgbaar is en wordt gebruikt tegen keelpijn. Ook andere schimmel- en ongediertedodende middelen zijn zinvol. Wij hebben echter nooit de grond gestoomd. Behalve dat we het een vies werkje vinden, is bij steriele grond het gevaar aanwezig dat als zich eenmaal een ziekte in steriele grond vestigt, er helemaal geen houden meer aan is. In ieder geval moet minimaal superol gebruikt worden. Vervolgens nevelt u van bovenaf het zaaisel nat met regenwater waar enkele tabletten superol aan zijn toegevoegd. Met dit nevelen moet U echter voorzichtig zijn.

Het gebeurt n.l. regelmatig dat bij te heftig nevelen de zaden naar boven komen drijven, vervolgens spoelen de zaadjes tegen de potrand. De plantjes kiemen zelfs tegen de potrand maar vervolgens overleven zij deze standplaats niet. Misschien is het daarom verstandiger dit nevelen over te slaan. Aansluitend laten wij het potje weer wat uitlekken en steken een naam-etiketje in het potje.

Nu steken wij twee geplastificeerde ijzerdraadjes (verkrijgbaar bij de doe het zelf zaak) van ongeveer 10cm lang kruislings in de hoeken gebogen over het potje. Deze ijzerdraadjes gebruiken wij om het plastic boterhamzakje dat vervolgens wordt aangebracht te ondersteunen. Nu sluiten we het zakje luchtdicht af. Hoewel die ijzerdraadjes bij deze soort niet echt noodzakelijk zijn, vermelden wij dit, daar bij sneller groeiende cactussen het vaak gebeurt dat de plastic zakjes tegen de jonge kiemplantjes gaan aanliggen. De kiemplantjes hebben echter een hekel aan zo'n natte regenjas tegen hun lichaam en overleven dit niet.

Vervolgens doen we over het plastic zakje een papieren zakje om direct zonlicht op de kiemplantjes tegen te houden. *Aztekium ritteri* krijgt ook in de natuur nooit direct

Drie jaar oude zaailingen van *A. ritteri*, nooit verspeend, wel vochtig en warm gehouden

zonlicht.

Nu gaan de potjes in een zaaitoestel dat we op 25°C houden en ze blijven hier minimaal 2 jaar in staan. Temperaturen onder de 20° en boven de 30° zijn slecht voor de kieming, maar ook bij het verdere verloop van de groei. Gaan de meeste andere cactussen na het éérste groeizeisoen al droog en koud de éérste winter in, *Aztekium ritteri* moet U vochtig en warm houden, liefst ook de derde winter.

De kieming verloopt binnen enkele dagen. Het zijn kleine grijsgroene bolletjes niet groter dan 1 mm. Nu moet U het geluk hebben dat voldoende plantjes gekiemd zijn en zij met z'n allen alg en mos onder de grond weten te houden. Het zaaisel niet laten uitdrogen en geen direct zonlicht is belangrijk. In dit éérste jaar zullen de plantjes niet groter worden dan 1,5 mm en is in het midden een klein groeipuntje waarneembaar. Het is mogelijk dit kleine bolletje nu te enten op *Pereskiopsis* of zelfs *Echinopsis*. Jullienne Jacobs in België krijgt dit voor elkaar, maar zij behoort dan ook bij de wonderkwekers van België. Als alles verder goed gaat zijn na het tweede groeizeisoen de plantjes 2,5 mm groot en is het groeipuntje iets verbreed. Voor het eerst is dan te zien, dat dit wel eens een *Aztekium ritteri* zou kunnen worden. Komt U ook met deze plantjes de tweede winter door, dan bent U een heel eind gekomen en kunt U de derde winter de plantjes wat kouder overwinteren. De beste resultaten hebben wij echter bereikt door de plantjes zomer en winter warm en vochtig te houden. Verstandig is enkele plantjes te enten. Bloeibaar worden zij na zo'n 7 jaar.

Deze soort is samen met *Blossfeldia*,

waarvan het zaad net zo fijn is, zeer moeilijk uit zaad op te kweken. We gooien de zaden van deze twee soorten bij het uitzaaien gewoon door elkaar want hoe meer zaden in een potje hoe beter. Heeft U nog geen ervaring met het uitzaaien van deze moeilijke soorten dan raden wij aan het eerst eens te proberen met *Strombocactus disciformis*. (zie het artikel in Succulenta Mei 1989). Van deze soort zijn veel gemakkelijker grote hoeveelheden zaden te verkrijgen.

Met dank aan Henk van Dijk, Gerrit Mellissen en Rikus van Veldhuisen die mij geholpen hebben met hun ervaringen en de tekening.

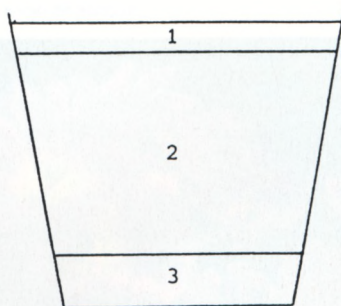
Stadhouderslaan 3, 3417 TT Montfoort

Literatuur

W.S.B.1988 Het kweken van bedreigde soorten, *Peleciphora aselliformis*. Succulenta 67:(5) 99-100.

W.S.B.1989 Het kweken van moeilijke soorten, *Strombocactus disciformis*. Succulenta 68:(5) 99-100.

Tekening zaaipotje:

1. Laagje aquariumgrind (2-3 mm)
2. Substraat: fijn uitgezeefde zaaigrond
3. Kleikorrels (2-4 mm)

ECHINOCEREUS CINERASCENS VAR. EHRENBORGII

Henk Krijnen

Enige jaren geleden heb ik een stek onder de naam *Echinocereus ehrenbergii* van de heer Rubingh uit Soest gekregen. Sinds ruim een jaar geleden is er een eind gekomen aan zijn vermaarde verzameling, toen hij helaas vanwege zijn gezondheid in een verzorgingshuis moest worden opgenomen. Ik kreeg indertijd het advies deze stek na beworteling hoog in de kas te plaatsen en hem in het voorjaar niet eerder water te geven, voordat de knoppen goed ontwikkeld waren. Wel mag geneveld worden, dat stimuleert de knopzetting.

Vroeger heette de plant *Echinocereus pentalophus* var. *ehrenbergii* en in 1984 is de naam veranderd in *Echinocereus cinerascens* var. *ehrenbergii* H.Bravo Hollis. Mijn stek is in de loop der jaren uitgegroeid tot een forse plant, die heel trouw ieder voorjaar gedurende 14 dagen zijn prachtige bloemen toont, en ieder jaar

komen er meer bloemen bij. De bijgaande foto is gemaakt op 13 juni 1994, de plant had toen 22 bloemen. Deze felpaarse bloemen zijn 6 cm lang en 5 cm in diameter.

De plant is reeds in 1840 door Pfeiffer beschreven en komt uit Centraal Mexico. De plant is voorzien van liggende leden met 5 hoekige ribben tot 20 cm lang. In de areolen staan witte randoorns en één middendoorn, deze is aan de voet bruin-geel, verder ook wit en ca. 2,5 cm lang. Zulke *Echinocereus*soorten geef ik na de bloei, dus vanaf begin juni flink veel water en bijmesting en frisse lucht in de zomer, zodat ze voor de volgende rustperiode goed volgezogen zijn. Alleen dan zullen ze ons in het volgende jaar weer zo veel prachtige bloemen tonen.

Prof. Struyckenlaan 14, 3741 EZ Baarn

Echinocereus cinerascens var. *ehrenbergii*. Foto van de schrijver

EEN MAATJE TE GROOT ...?

9. CLEISTOCACTUS STRAUSII

Ton Pullen

Het geslacht *Cleistocactus* is al in 1861 door Lemaire opgesteld voor een groep min of meer slanke, vertakkende zuilcactus-tussen met buisvormige, nauwelijks geopende [cleistus = gesloten], kleurige kolibri-bloemen.

Sommige soorten worden meters hoog, en zijn daardoor voor onze verzamelingen meestal een maatje te groot; anderen blijven vrij klein en kunnen ook in kleinere verzamelingen een rol spelen, vooral wanneer ze ook nog als kleine plant willen bloeien.

De hier besproken soort *Cleistocactus strausii* (Heese) Backbg., genoemd naar de Duitse cactus-liefhebber L. Strauss, werd in 1907 door Emil Heese, ook een Duits liefhebber, beschreven onder de naam *Cereus strausii*. Heese kende de bloemen nog niet; pas 10 jaar later meldde Heese's weduwe, dat de planten bloeiden.

Curt Backeberg was degene, die deze soort in het geslacht *Cleistocactus* onderbracht. *C. strausii* is als jonge, decoratieve cereus in vele verzamelingen te vinden, maar de planten beginnen pas te bloeien wanneer ze een hoogte van 80 à 100 cm bereikt hebben. Dat is jammer, want dan zijn ze voor de gemiddelde verzamelaar eigenlijk al te groot geworden.

Naarmate de planten ouder en groter worden - ze kunnen een hoogte van meerdere meters bereiken - gaan ze ook elk jaar rijker bloeien en de bloeiperiode strekt zich over langere tijd uit. Op de lange duur worden het echte breeduit vertakkende struiken.

De afzonderlijke scheuten zijn 5 - 8 cm in diameter en voorzien van ongeveer 25 ribben. De witte areolen dragen 30-40

Cleistocactus strausii. Costa i Llobera, Montjuïc, Barcelona, Spanje. 7 mei 1993.

Foto's van de schrijver

borstelachtige, dunne, witte dorens en ca 4 gele, tot 2 cm lange, meestal omlaagge-richte middendorens. De bloemen zijn plusminus 8 cm lang, niet-gebogen, nauw buisvormig, donkerrood, soms enigszins violet getint en behaard. De groene stempel steekt buiten de bloem uit. De vrucht is min of meer bolvormig, rood en wollig behaard. De kleine zaden zijn zwart. In de cultuur zijn deze planten niet moeilijk te houden. Als substraat kan een voedzaam, stevig, wat humus bevattend, maar doorlatend grondbmengsel dienen. Maar ook lavacultuur is goed mogelijk. 's Zomers hebben de planten vrij veel water

Cleistocactus strausii. Costa i Llobera, Montjuïc, Barcelona, Spanje. 7 mei 1993.

nodig bij een plaatsje in de volle zon. In de winter vraagt *Cleistocactus* nu en dan een heel klein beetje water, liefst van onder af, vooral bij een geringe luchtvochtigheid.

Bij te grote en langdurende droogte hebben de planten de neiging hun schedel te laten indrogen; de planten gaan er niet aan dood, maar het is geen fraai gezicht. De overwinteringstemperatuur moet daarom ook liefst niet beneden de 8 à 10°C zakken, althans niet gedurende langere tijd.

Heeft U een grote kas, waarin grotere planten vrij uitgeplant kunnen worden, dan is deze soort één van de kandidaten daarvoor. In diverse cactustuinten rondom de Middellandse zee komen grote groepen van deze soort voor aangeplant in de open lucht, waar ze goed gedijen.

Rest mij U nog te vertellen, dat deze soort afkomstig is uit Argentinië en Bolivia.

Ritter meldt, dat hij deze soort in 1931 in de omgeving van Tarija weergevonden heeft.

Rinkslag 19 7711 MX Nieuwleusen

*****

PROPAGANDA

Gerard de Lange

Op een vrije middag was ik alleen thuis, bezig met mijn favoriete tijdpassering; het verspenen van een flinke hoeveelheid massaal ontkiemde en welgeschapen cactuszaailingen. Een keurige rij pikiboxen met *Astrophytums*, netjes in het gelid, sierde al gauw de keukentafel (ja, dat mag!). Met welgevallen aanschouwde ik deze bescheiden bijdrage aan het scheppingsgebeuren en vond het dan ook bijna jammer dat er verder niemand getuige was van dit tafereeltje. Een tafel vol mini-cactussen op weg naar volwassenheid.

Prachtig!

Wonderen bestaan nog. Er werd gebeld en er stonden twee keurige maar mistroostige heren op de stoep met de vraag of ik wel eens nadacht over de hogere dingen des levens. Eerlijk gezegd had ik me iets vrolijker getuigen kunnen voorstellen maar ik was, zoals meestal, goedgeluimd en antwoordde: "Ja hoor, ik ben daar net mee bezig, komt u binnen". Enigszins wantrouwig door zoveel gastvrijheid bekenden ze eerlijk dat ze eigenlijk wat propaganda kwamen maken voor hun "blad", of dat

mocht. Roekeloos antwoordde ik: "Ja hoor dat mag, als ik dat ook mag". Verbouwereerd volgden ze me naar binnen, vastbesloten een zieltje te winnen. Ze namen plaats met hun aktentasjes op hun schoot, klaar voor de aanval. Ik hervatte mijn werkzaamheden en zei: "Zegt u het maar"... De oudste van de twee wilde net een populaire openingszin formuleren toen de andere, misschien wel oprecht geïnteresseerd, vroeg wat ik in 's hemelsnaam aan het doen was. Dat nu had hij beter niet kunnen vragen. Honderduit vertelde ik hen over zaaien, enten, verspenen, over cactussen, succulenten en Succulenta. Ik haalde het maandblad erbij, liet hen lithops en cephaliums zien en troonde ze zelfs mee naar de kas. Ongeduldig begon de oudste op zijn horloge te kijken maar steeds als hij zijn aktentas open wou doen begon ik aan een nieuw hoofdstuk. Tenslotte werd het hen toch te machtig. Blijkbaar waren ze tot de conclusie gekomen, dat ik niet te bekeren was. Ze vertrokken in ieder geval nogal abrupt buitenom, inderhaast nog wel een foldertje achterlatend voor mij, de reddeloze. Zo te zien waren ze uiteindelijk toch opgelucht en zelfs tevreden met hun eigen "hobby". Ik heb ze dan ook geen lid kunnen maken van Succulenta. Als propagandist had ik gefaald, jammerlijk.

's Avonds vertelde ik mijn vrouw het voorval als een soort grappige anekdote, maar ze zag absoluut het leuke er niet van in. Ze voorspelde dreigend dat de heren het er vast niet bij zouden laten zitten. "Die komen natuurlijk terug, wat ik je brom. En als jij dan niet thuis bent zit ik ermee". "Jij ook altijd met je domme grappen"! Ik dacht uiteraard dat het wel mee zou vallen, bemoeide me weer met m'n gewone werk en ging braaf naar de maande-

lijkse bijeenkomst van de cactusclub waar we omstreeks die tijd een compleet nieuw bestuur samenstelden waarvan ook ik deel uit maakte. Omdat onze jaarlijkse ruilbeurs aanstaande was, nodigde ik de heren uit om dat eens bij mij thuis door te spreken en aldus elkaar ook wat beter te leren kennen.

En ze kwamen. Op een middag terwijl ik niet thuis was en..., mijn vrouw wist van niets! U kunt zich waarschijnlijk wel voorstellen hoe dat ongeveer verliep. Ze zag ze aankomen; twee (haar onbekende) heren met aktentasjes en folders in de hand. Kijk nou, dacht ze, daar heb je het gedonder al. Dus de deur op een kier, wat wensen de heren? "Goedemiddag mevrouw, is uw man ook thuis? We hadden afgesproken". Verdorie, schoot het door haar heen, wat heeft ie me nou weer geflikt, een afspraak? Een beetje stuurs, de deur op een nog kleinere kier, bracht ze hen aan het verstand dat ik nog aan het werk was en "pas" over een kwartier thuis zou komen. Nog net voor de deur helemaal dicht was vroeg de brutaalste of ze dan wel even in de kas mochten wachten. Mijn vrouw verschoot van kleur en stamelde: "Of... zijn jullie van Succulenta"? Het kwartje was blijkbaar gevallen en de deur zwaaide gastvrij open.

Ze vertelde hen over haar bange vermoedens toen ze hen met hun propagandafolders had zien naderen. Toen ik thuiskwam zaten ze aan de koffie, nog steeds lachend en op mijn (achteraf) onnozele vraag of ze prettig hadden kennis gemaakt, zei de nieuwbakken secretaris dan ook prompt: "Nou en of...!".

Op de Bouwen 27, 8501 GP Joure.

BORZICACTINAE

12. OREOCEREUS CELSIANUS

Rob Bregman

Een heel bekende plant, zo bekend en zo "gewoon" dat er bijna nooit over geschreven wordt. Bovendien een plant die al meer dan 140 jaar in cultuur is. De eerste beschrijving dateert uit 1849 toen Lemaire de plant als *Pilocereus celsianus* beschreef. Ook is het een plant, die in de supermarkt al voor een paar kwartjes te koop is. Het is dan ook niet verwonderlijk dat deze soort voor veel liefhebbers één van de eerste cactussen was "waar het allemaal mee begon".

De geslachtsnaam *Oreocereus* werd in 1909 door de Italiaan Riccobono geïntroduceerd. Britton en Rose wezen in 1923 *O. celsianus* als type aan. Daarna (in 1949) heeft Backeberg de nomenclatuur van deze soort overhoop gehaald omdat hij vond, dat Britton en Rose 2 soorten (*O. celsianus* en *O. trollii*) door elkaar hadden gehaald. Hij bedacht daarom een nieuwe naam *O. neocelsianus*. Nu is men daar weer van teruggekomen en heet de plant weer gewoon *Oreocereus celsianus*. Het geslacht *Oreocereus* heeft een groot verspreidingsgebied dat zich uitstrekt aan

weerszijden van de centraal-andiene hoogvlakte (de z.g. altiplano), westelijk daarvan in Z.Peru, Bolivia, en N.Chili, oostelijk daarvan in Bolivia en N.Argentinië. De groeiplaatsen liggen op grote hoogte (soms meer dan 4000 m boven zeeniveau) en af en toe krijgen de planten zelfs een flink pak sneeuw op hun kop. Op de altiplano zelf komen ze niet voor, het is daar waarschijnlijk te nat. Deze hoogvlakte verdeelt het verspreidingsgebied van *Oreocereus* dus in 2 delen. De drie door Ritter in Peru gevonden soorten zijn bij *Oreocereus* ingedeeld maar wijken af in habitus (zijn wat slanker), vrucht (niet hol maar vlezig en niet openspringend) en zaad (glimmend en veel minder breed). Deze feiten doen vermoeden dat deze soorten uit Peru de voorlopers zijn geweest van de hoog-andiene soorten, waartoe de hier afgebeelde *O. celsianus* en *O. trollii* behoren. We hebben hier weer een voorbeeld van min of meer vloeiende overgangen in de natuur die door de mens in kunstmatige stukken (geslachten) wordt gehakt, met als gevolg dat niet alle *Oreocereussen* aan

Oreocereus celsianus bij Tres Cruces, N.Argentinië, op 3300 m hoogte.
Met dank aan Graham Charles (Stamford, Engeland) voor het afstaan van de dia's

dezelfde beschrijving voldoen. Met andere woorden, het geslacht is niet scherp van andere af te grenzen. Wanneer we de Peruaanse soorten buiten beschouwing laten, is een typering van het geslacht *Oreocereus* een heel stuk gemakkelijker. Naast de al genoemde dik-zuilvormige stammen en behaarde areolen is met name de vrucht en het zaad karakteristiek. De vrucht is glad en min of meer rond, en scheurt met een rond gat bij het aanhechttingspunt open, waarna de zaden eruit kunnen vallen. Dergelijke vruchten vinden we ook bij *Arequipa en Oroya*, en dat is een belangrijke reden om die geslachten als nauw verwant met *Oreocereus* te beschouwen. De zaden van *Oreocereus* zijn de grootste van alle geslachten van de *Borziactinae* (ca. 2 mm lang en breed), dofzwart, met een onregelmatig oppervlak en een zeer groot bruinzwart (!) hilum.

O. celsianus is een dik-zuilvormige plant afkomstig uit Zuid Bolivia en Noord Argentinië op 3000 tot 3500 m hoogte. In de natuur kunnen door vertakking grote groepen ontstaan. Een enkele stam kan meer dan een meter hoog en 10 cm dik worden. Zijn fraaie uiterlijk ontleent de soort aan de stevige, tot 8 cm lange roodbruine bedoorning en de witte (soms bruine) haren die vooral in de nieuwgroei goed ontwikkeld zijn. De paarsrode bloemen verschijnen pas aan oudere planten en zijn 7-9 cm lang. De bloembuis is behaard, de groene stamper steekt er ver buiten uit. *O. trollii* verschilt slechts door de nog dichtere beharing zodat er van de epidermis helemaal niets meer te zien is. De witte beharing dient als bescherming tegen de op zulke grote hoogte heersende omstandigheden zoals het intense UV-licht en de extreme temperatuurverschillen. Nachttemperaturen van -20°C schijnen

Oreocereus trollii bij Humahuaca , N.Argentinië, op 3500 m hoogte

geen uitzondering te zijn, terwijl het overdag weer 25°C boven nul kan worden. Over de cultuur valt niet zoveel bijzonders te vertellen. Het zijn zulke sterke planten dat je van goede huize moet komen om ze kapot te krijgen. Ze gaan alleen dood als je ze 's winters in de tuin laat staan. Ze kunnen dus, mits droog, enkele graden vorst probleemloos doorstaan. 's Zomers willen ze graag veel frisse lucht en veel licht, dus bij voorkeur òf buiten op een zonnige plek, òf hoog in een goed geventileerde kas. Ook hebben ze in verband met hun forse wortelstelsel graag een grote pot met voedzame minerale aarde.

Sikkelstraat 48, 1097 ZG Amsterdam.

LITHOPS LESLIEI EN ZIJN NEVEN EN NICHTEN

Aat de Vries

Wie zich bezig houdt met het kweken van Lithops-soorten en een min of meer aanzienlijke collectie bezit, ontmoet twee soorten mensen; een die met belangstelling en aandacht de planten bekijkt; de ander die minachtend snuift. De laatste groep heeft in de ogen van de lithofiel ongelijk.

Ik wil proberen in dit relaas enkele typische verschillen aan te geven die zich in de soorten, ondersoorten en variëteiten van de planten voordoen. Ik heb daar vreselijk tegenop gezien: schrijven, of nog erger schrijven over Lithopssoorten! Hoewel ik al jaren Lithops kweek uit soortecht zaad, moet ik tot mijn schande bekennen, dat ik niet weet, waarom b.v. *L. lesliei* var. *venteri* een variëteit is en *L. lesliei* ssp *burchelli* een ondersoort. Ik denk overigens dat ik niet de enige ben. Cole zegt in zijn prachtige boek "Lithops, flowering stones" over *L. lesliei* var. *hornii* "tamelijk gemakkelijk te herkennen, maar sterk gelijkend (similar) op sommige vormen van *L. aucampiae*". Andere soorten (b.v. *L. herrei* en *L. geyeri*) noemt hij niet van elkaar te onderscheiden". Dat zegt een man na meer dan dertig jaar studie, bezoek van vele vindplaatsen in het veld en het

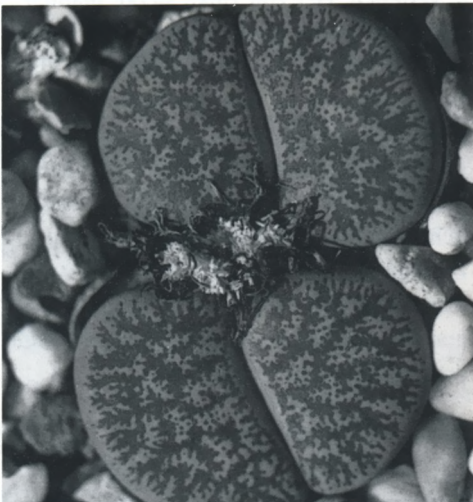

Foto 1: Lithops lesliei. Foto's van de schrijver

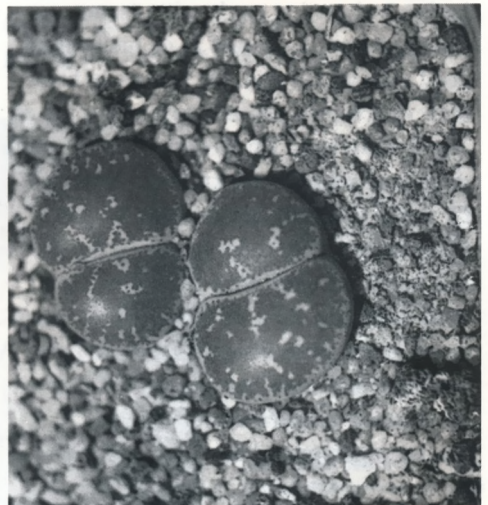

Foto 2: Lithops lesliei var. lesliei

opkweken van vele tienduizenden Lithopsplanten. Mag ik dan mijn twijfels hebben? De wetenschappelijke beschrijving is uiterst ingewikkeld. Waardoor? Doordat daarbij niet een of enkele planten bekeken worden, maar het hele scala van mogelijkheden, dat zich in een soort cq. variëteit voordoet. Zo'n beschrijving wemelt van uitdrukkingen als meestal, soms, doorgaans, en/of om niet te spreken van de opsomming van kleuren, die in één soort gevonden kunnen worden. Ik heb het voordeel, dat ik uitga van een verzameling, waarvan van elke variëteit een beperkt aantal planten aanwezig is en ik dus niet heb te maken met eindeloze of-of's. Ik wil om de lezer niet te vervelen variëteiten en ondersoorten naast elkaar zetten en de aandacht vestigen op details, die bij beschouwing het eerst opvallen. Eerst vergelijken we twee exemplaren van *L. lesliei* var. *lesliei* (foto 1 en 2), daarna var. *lesliei* met de variëteit *L. lesliei* var. *venteri*. Het is direct duidelijk dat het bij de foto's 1 en 2 om nauw verwante planten gaat. Beiden maken een bruine indruk. Ik stel hierbij twee uiterste exemplaren van de variëteit *lesliei* voor: De een heeft een blaarvormig donker-bruin venster. Soms, onder een bepaalde lichtval, is dit venster

ook doorzichtig heel donkergroen. Het bovenoppervlak vertoont een klein aantal lichtbruine onregelmatig vertakte tekeningen. De andere plant roept het tegen-gestelde beeld op: een lichtbruine ondergrond, met daarop een druk patroon van fraai vertakte donkerbruine tekeningen. Ook in dit geval kan het donkerbruin soms bij dezelfde plant het aanzien geven van donkergroen. In tegenstelling tot de eerste plant zijn de donkere partijen niet doorzichtig; zij liggen enigszins verdiept in de lichtere ondergrond.

Nu *L. lesliei* var. *venteri* (foto 3), de algemene indruk is die van een grijze plant met een donkergroene, nagenoeg zwarte tekening. Die tekening is aanmerkelijk fijner dan bij variëteit *lesliei*. Wat ook opvalt is dat de afmetingen van var. *venteri* geringer zijn dan die van var. *lesliei*. Beschouwen we nu *L. lesliei* var. *lesliei* cv Albinica en cv Storms's Albinigold. Het zijn beide planten, die opvallen door hun groene uiterlijk. Cv Albinica heeft een lichtgroene ondergrond met daarop een donkerder groene tekening (foto 4). Het donkere groen overheerst. Bij vergelijking met de voorgaande planten blijkt, dat die tekening niet uit afzonderlijke figuren bestaat, maar één dicht geheel vormt.

Foto 3: Lithops lesliei var. venteri

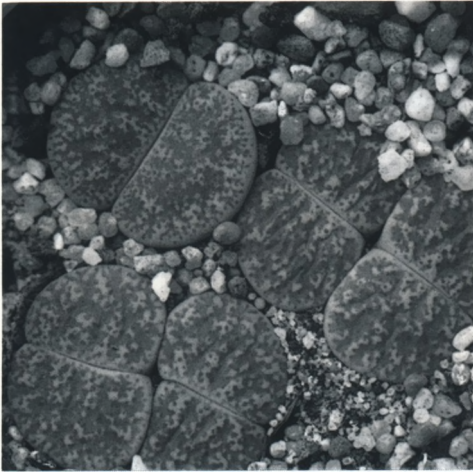

Foto 4: Lithops lesliei cv Albinica

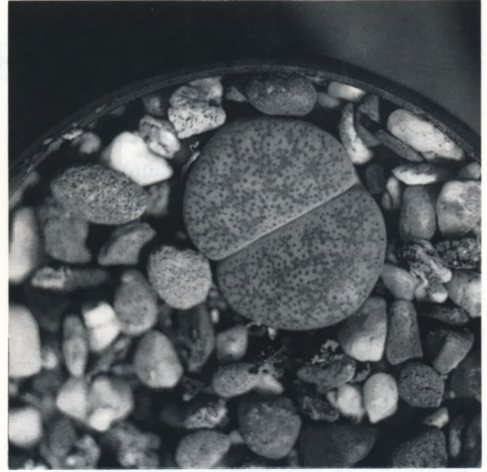

Foto 5: Lithops lesliei cv Albinigold

Cv Albinigold (foto 5) is eveneens een duidelijk groene plant maar toch weer iets anders dan cv Albinica. De ondergrond is hier eerder licht geel-groen. De tekening is ijler en samengesteld uit kleine, heel kleine groene stipjes. Dat is al met het blote oog te zien, maar met een loep is die fijne tekening uiteraard nog duidelijker waar te nemen. Naast elkaar en in die volgorde is de eerste cultivar waterig-groen, de andere lichter van kleur met een duidelijk geel. Terwijl alle lesliei's een gele bloem voortbrengen, bloeien cv Albinica en cv Albiniflora met een witte bloem. Bij deze cultivars stuit ik op een vraag. Hoewel de naam van de behandelde plant duidt op het ontstaan als product van de kweker, vermeldt Cole van beide, dat de vindplaats in

de natuur gezocht moet worden, nabij Warrenton in de Kaap-provincie

Van cv Albinica *) worden de eerste vindfers vermeld, terwijl ook Cole zelf de plant in de natuur gevonden heeft. Omtrent cv Albinigold *) schrijft hij, dat deze uit zaad zijn opgeweekt door Ed Storms. Zaad, dat ook in dit geval door Cole verstrekt is.

Minstreellaan 10, 3525 GR Utrecht

*) Naschrift redactie.

Een cultivarnaam duidt op een gekweekt product. In feite zijn beide cultivars selecties uit in het wild groeiende populaties. Cole gebruikt de cultivardefinitie niet correct.

MAMMILLARIA DUWEI

Ton Pullen

Eén van de nieuwere soorten, die zich de laatste jaren in snel tempo in de verzamelingen heeft verspreid, is deze *Mammillaria duwei* Rogozinski & Braun. Deze soort is een opvallende verschijning in het Mammillaria-sortiment, bovendien een plant, die niet moeilijk te kweken is, zich zelfs goed leent voor massale commerciële vermeerdering. De soortnaam 'duwei' is afgeleid van de ontdekker, de Duitser Walter Duwe, die de plant in 1983 tijdens een reis door Mexico ontdekte.

De nieuwbeschrijving vond plaats in 1985, in ons Duitse zusterschrift *Kakteen* en andere *Sukkulenten*. Volgens de auteurs is *M. duwei* nauw verwant aan *M. nana* en *M. monacistracantha*. Hunt erkent *M. duwei* niet als zelfstandige soort en brengt haar onder bij *M. nana*. Eerder was *M. nana* door Hunt ondergebracht bij *M. monacistracantha* en door Glass & Foster bij *M. haehneliana*. De taxonomie laat ik verder graag over aan de echte Mammillaria-fanaten.

Typisch voor *M. duwei* zijn de 'gewimperde' of, zo u wilt, 'gevederde' dorens. Mijn planten zien er 's winters anders uit dan 's zomers: in de zomer, wanneer de

planten voldoende water gekregen hebben, zien ze er gezwollen, soms zelfs wat opgejaagd uit. De kleur van het plantelichaam is dan goed te zien. In de winter daarentegen schrompelen de planten behoorlijk en verliezen nogal wat van hun volume, een verschijnsel, dat natuurlijk bij veel cactussoorten voorkomt, maar dat mij bij deze soort bijzonder trof. De kleur van het lichaam is niet meer zichtbaar en het uiterlijk van de plant wordt volledig bepaald door de witte tot vuilwitte bedoorning.

De soort zou, volgens de beschrijving, niet of nauwelijks spruiten, maar de oudere exemplaren, die ik gezien heb, doen dat wel. Mijn grootste plant heeft met zeven zijspruiten een echt cluster gevormd, die momenteel een vierkante 9 cm pot volledig vult. De afzonderlijke plantelichamen kunnen tot 5 cm diameter uitgroeien. In hun jeugd zijn de planten breder dan hoog, later kunnen ze tot kort cilindrisch uitgroeien. Dit laatste zal waarschijnlijk wel een cultuurverschijnsel zijn. De jonge areolen zijn bedekt met witte wol, de oudere areolen zijn kaal. Elk areool is voorzien van een groot aantal [- 36] ,

Mammillaria duwei, 2 juli 1990.
Foto's van de schrijver

Mammillaria duwei, 2 juli 1990

witte, aan de basis bruingele, randdorens, die als een parasolletje boven de tepel staan. Deze randdorens zijn tot 4 mm lang en sterk 'gewimperd'.

De aan de top gebogen middendorens, meestal 1, soms 2, zijn honinggeel, ook 'gewimperd' en ongeveer 1 cm lang. De bloemen zijn typische Mammiliariabloemen, ongeveer 15 mm in doorsnede, geelwit van kleur met een min of meer duidelijke, roodgroene middenstreep. De buitenste bloemblaadjes zijn soms wat roze aangelopen, de uitgebloeide bloem ziet er ook wat roze uit. In het hart van de bloem zijn de geelwitte helmknoppen goed te zien. De vruchten liggen vaak half in het plantenlichaam verborgen en zijn groen, of, meer opvallend, buiten de bedoorning uitstekende rode bessen. De zaden zijn zwart.

Deze soort is afkomstig uit de omgeving van de stad San Luis de la Paz, in de Mexicaanse deelstaat Guanajuato, waar zij groeit in een humushoudend substraat tussen kalksteenformaties.

In de cultuur geeft deze soort geen problemen. Vele planten, afkomstig uit handelskwekerijen, staan in een turfachtig substraat en groeien daar blijkbaar prima in. Mijn eigen planten van deze soort groeien, zoals al mijn cactusplanten, in lava en doen het daarin uitstekend. Het normale ritme van 's zomers gieten en 's winters droog houden voldoet uitstekend en een overwintering bij ongeveer 8°C geeft geen moeilijkheden.

In mijn verzameling bloeien de planten vanaf half juni.

Literatuur:

Rogozinski, H. (1983): Eine neue Mammillaria (?) aus Guanajuato. KuaS 34 - 9, p.208.

Rogozinski, H. & Braun, P. (1985): Mammillaria duwei, Eine neue Art aus Guanajuato/Mexico. KuaS 36 - 8, p.158.

Het laatstgenoemde artikel geeft meer literatuurverwijzingen.

Rinkslag 19 7711 MX Nieuwleusen

De Calumordoos.

Omtrent het gebruik van dit zaai-apparaat deelt de heer Klein te Apeldoorn ons het volgende mede:

In het najaar van 1919 ontving ik van de firma Heinrich Kaiser te München twee Calumordoozen met daarbij gevoegde gebruiksaanwijzing. De beschrijving zal ik hierbij achterwege laten, daar deze in het Aprilnummer reeds is medegedeeld.

De twee doozen vulde ik voor ongeveer twee derde met goed verteerde bladaarde, vermengd met een weinig zand, de drie gaatjes in den bodem had ik reeds te voren met stukjes potscherven bedekt.

Mijn eerste proefneming was het stekken van een Bladbegonia in de eene doos en het zaaien van Abutilons in de andere. Over de verkregen resultaten was ik uiterst tevreden. De stekken van de Bladbegonia zijn alle zonder uitzondering geworteld en groeiden in de miniatuurkas voortreffelijk. Vooral moest ik zorg dragen voor vochtige warmte, hetgeen ik bereikte door de doos af en toe met een fijn bloemenspuitje te besproeien en daarna het deksel er weer op te doen. Al heel spoedig zag men de uitwerking: er kwamen waterdruppels tegen het glas te hangen. Eventueele verbranding der stekken door al te sterke zonneschijn kan men voorkomen door de doos lucht te geven, door middel van het deksel een weinig naar links of rechts te draaien tot de insnijdingen tegenover elkaar zitten. Ook door wat kalkmelk op het deksel te sprenkelen, voorkomt men verbranding.

In de tweede doos had ik Abutilons gezaaid. Door het zaaisel matig vochtig te houden gedurende 10 à 14 dagen, kwamen de zaden spoedig op en moest ik ze, zoodra deze meer ruimte behoefden, verspenen. Om de verspeende plantjes aan den groei te houden is het bepaald noodig dat men nog enkele calumordoozen in voorraad heeft. Ook kan het wel bij gebrek aan een broeibak in een kistje bedekt met een glasruit, doch ik verkies de Calumordoos boven een bakje bedekt met een glasruit, daar deze door zijn ronden vorm weinig ruimte inneemt, er zindelijker uitziet en de luchttoevoer beter geregeld kan worden.

Vooral voor het zaaien van zaden die meer gevoelig zijn voor temperatuur-schommelingen en voor hen die niet over een warme kas of bak beschikken, is de Calumordoos bij uitstek geschikt.

H. F. Klein

VIJF BOTANISCHE TUINEN OP VACANTIE-EILANDEN

Eric J.M. Piens

1. MADEIRA

Voor wie er nooit per vliegtuig landde zal waarschijnlijk de naam Porto Santo onbekend zijn. Het is een lieflijk eilandje met zandstranden ten noorden van Madeira, beiden zijn Portugees gebied.

Wat Madeira betreft kan men eerder spreken van een massief rotsblok dat met steile wanden de Atlantische Oceaan induikt. Het laat zich raden dat de aanleg van een vliegveld daar geen sinecure is geweest. Vroeger was er dus alleen een luchthaventje op Porto Santo, te vergelijken met een regionaal vliegveld, wat overigens geen moeilijkheden teweegbracht. Deze kwamen meestal later, toen de vacatiegangers per boot naar het buureiland werden gebracht. Menig toerist begon zijn vakantie in bed . . . wegens zeeziekte. Toen de landingspiste - die uit de rotsen werd gehouwen - op Madeira klaar was, bleek die aan de korte kant te zijn. Eenmaal was voor een Belgische machine de remafstand te kort zodat ze aan het einde

van de piste tientallen meter lager op de rotsen in zee plofte. Die start- en landingsbaan werd intussen verlengd, op pylonen rustend op de rotsen in zee. Tijdens de landing kan je daar uiteraard niets van zien, evenwel als de machine naar het luchthavengebouw taxiet, zie je het bruuske einde van de baan met erboven het blauw van de lucht en eronder het blauw van het water.

Zoals bekend wordt Madeira het bloemen-eiland genoemd, wat geenszins overdreven is. Er is een geschiedenis die vertelt dat de schepper toen hij met zijn werk klaar was, het restant van zijn bloemzaden over Madeira heeft uitgeworpen. Nu kan men Madeira betitelen als één eiland, één grote bloem . . . Men treft er in totaal twaalf parken en tuinen aan, waarvan vier in de hoofdstad Funchal, zoals daar zijn : de gemeentetuin (opgericht in 1878) met de *Plumeria* en koraalbomen als uitschieters, het stadspark (nabij de haven) met *Gerbera* en *Agapanthus*, de tuin van het landgoed

Madeira : Jardim Botânico in Funchal.
Foto's van de schrijver

van het Kruis (zeker de moeite waard wat betreft orchideeën), allen met zorg onderhouden en waar de meeste planten van naambordjes zijn voorzien.

De voornaamste, de botanische tuin Jardim Botánico aan de Caminho do Meio, boven Funchal en per bus bereikbaar, is voorzien van een herbarium (vrij toegankelijk) en een succulentenkas, niet toegankelijk doch door zijn vorm is alles van buitenaf te bekijken. Vrij uitgeplant zijn wel vele soorten agaven (o.a. *A. attenuata*), aoniums, opuntia's en andere grote specimina van cactussen. Zeker te bezoeken, . . . een must !

2. GRAN CANARIA

Bekend als het ronde eiland met in het zuiden de duinen van Maspalomas, die qua vorm en uitzicht onwillekeurig doen denken aan een kleine Sahara.

Men treft er veel naturalisten en Duitse toeristen van alle slag. Het is er druk van flanerende badgasten die er onder andere lange strandwandelingen kunnen maken. Succulentenliefhebbers moeten beslist en liefst op eigen gelegenheid een bezoek aan de botanische tuin ten zuiden van de hoofdstad Las Palmas brengen. Van Maspalomas uit de hoofdweg langs de zee volgen, richting noord naar de airport

Gando en verder naar Las Palmas toe. In de omgeving van Telde richting Monte waar het loont de hoofdweg te verlaten om een kijkje te nemen in een vulkaankrater. De mooi ronde kratermond heeft een doorsnede van 1.000 m. en een diepte van 200 m. In de diepte kan men goed zien dat er een boerenfamilie woont of ooit heeft gewoond. Luttele kilometers verder komt men in Tafira aan, waar de Jardin Canario gelegen is. Mooi en goed aangelegd vindt men er exotische bomen en planten en uiteraard succulenten. Mammillaria's zijn er goed vertegenwoordigd, wat niet altijd het geval is in dat soort tuinen, omdat de bezoeker er meestal geconfronteerd wordt met gigantische cereussen.

Met het openbaar vervoer te bereiken op het zuidelijk deel van het eiland is het palmenpark Las Palmitos. Deze in de bergen gelegen oasetuin heeft een uitgebreide verzameling agaven en kanjers van zuilcactussen, de grusonii's niet te vergeten. Liefhebbers van vogels komen er ruim aan hun trekken; in kooien ziet men er bijvoorbeeld neushoornvogels en verschillende andere soorten vogels vliegen er vrij rond, o.a. een toekan. Op het gebied van succulenten heeft deze instelling meer te bieden dan die van Tafira.

Agave victoriae-reginae
in de Jardin Canario op
Gran Canaria

Gedeeltelijk aanzicht van de cactustuin in Lanzarote

3. LANZAROTE

De Jardin de Cactus, gelegen te midden van opuntiavelden in het dorpje Guatiza, is een ontwerp van de op Lanzarote geboren kunstenaar en architect César Manrique. Het was de man die er voor zorgde dat nergens gebouwen van meer dan vier verdiepingen hoog mogen worden opgetrokken. Alle houtwerk dient groen geverfd te worden, behalve aan zee, waar blauw is toegelaten. Verder treft men er nergens reclameborden langs de weg of op huisgevels. Beslist een verademing voor bewoners en vooral toeristen.

Langs de weg ter hoogte van de toegang van deze tuin (uitsluitend succulenten) wordt de aandacht van de voorbijganger getrokken door een vijf meter hoge cereusmastodont, vervaardigd in plaatstaal en uiteraard groen beschilderd. De Duitser C. Franck heeft de kolos *Cereus artificiofolius* var. *lanzarotensis* gedoopt.

De tuin zelf geeft de indruk van een permanente tentoonstelling doordat de cactussen zijn aangeplant op terrassen. Hier zijn de kleine geslachten alom tegenwoordig. Bijzonderheden uit bepaalde geslachten worden behalve in de groep waartoe ze behoren nog eens extra als solitaire plant belicht. Men kan er zo de endemische en zeldzame *Euphorbia handiensis* Burchard

van het buureiland Fuerteventura niet missen. Bijzonder mooi is de *Cleistocactus jujuyensis* (Backbg.) Backeberg en een grote verzameling opuntia's, waaronder *Opuntia basilaris* Engelman & Bigelow. Deze kunstvol ingerichte succulententuin is een bezoek zeker waard. Guatiza is aan de oostzijde van het eiland ten noorden van de hoofdstad Arrecife gelegen.

Trek ook eens het binnenland in waar in La Geria aan druiventeelt wordt gedaan. De wijnstokken staan er aangeplant in pure lavakorrels, omgeven door half cirkelvormige muurtjes, opgetrokken met lavabrokstenen. Die ongeveer 1 m. hoge muurtjes beletten dat de verzengende siroccowinden, afkomstig van de Sahara, het plantgoed zouden verdorren of uitrukken.

De druivelaars groeien enkel van de luchtvochtigheid, die 's nachts in de vorm van condenswater wordt opgenomen door de lavakorrels, waarin wordt geplant. Het vocht kan een diepte van 30 cm. bereiken.

4. TENERIFE

Aan de noordzijde van het eiland in de omgeving van Puerto de la Cruz bevindt zich de slechts 2 ha grote Jardin Botánico in Orotava, die desondanks 1.500 plantensoorten telt. Opggericht in 1788 als een soort tussenstation voor het acclimatiseren

van bomen en planten, die door Spanjaarden uit Amerika en uit het Oosten werden meegebracht. Deze flora, die niet op het Spaanse vasteland gedijen wilde, kwam eerst naar de "Jardin de Aclimatación de la Orotava". Succulenten vormen er een minderheid.

In de hoofdstad Santa Cruz de Tenerife kan men tien meter hoge tulpenbomen in het stadspark aantreffen, benevens *Euphorbia pulcherrima* (kerststerren) en orchideeën bomen. Laatstgenoemde slechts dan als de kalender de wintermaanden aanduidt; maar wat is winter in Tenerife? De grootste succulententuin op het grootste eiland van de Canarische Archipel vindt men in de nabijheid van Los Cristianos in het zuiden en van de overbekende Playa de las Americas. In het najaar van 1987, een maand voor de officiële opening van het Cactus Park "Desierto Feliz" (gelukkige woestijn) had ik het genoegen de tuin en de bezitter te leren kennen. Zie "Exotische tuin 'in wording' op Tenerife" in Succulenta 1988, blz. 92 e.v.

Toen kon men er nog bijna alle uebelmannia's, epithelanthasoorten, frailea's en ander klein grut aantreffen, die nu reeds lang verdwenen zijn door ongunstige omstandigheden (gebrek aan humus) of

Carnegie gigantea (Saguaro) met cristaatvorm in de Desierto Feliz op Tenerife

door diefstal.

Enige jaren terug leek er een verval waar te nemen, bij mijn laatste en misschien reeds mijn 20ste bezoek, was er echter een kentering merkbaar. Anderzijds wordt in

Agave attenuata met meterlange bloeikolf, eveneens in de Desierto Feliz op Tenerife

Schitterende groep met *Echinocactus grusonii*, *Espositoa* en een *Cereus* in Botanicactus op Mallorca

een gigantisch grote kas die er sinds een paar jaar is opgericht, de brousse van Brazilië geïmiteerd met bv. in "vrijheid" vliegende en nestelende kolibri's. De ganse tuin is 10 ha groot en nog steeds niet volgroeid. Alleen wij noorderlingen kampen steeds met plaatsgebrek.

5. MALLORCA

Hoe snel sommige succulenten kunnen groeien en felle zon weten te appreciëren is duidelijk te zien in een tuin genaamd Botanicactus op Mallorca. Wat zon en hitte betreft zegt dat vacantieoord genoeg. Wie in de vacantiетijd deze tuin wil bezoeken verplaatst zich naar Ses Salines, helemaal in het zuid-oosten van het eiland. Van Puerto de Soller in het noord-oosten van het eiland, een geliefde verblijfplaats van Belgen waar men de badplaats bereikt nadat een bergpas is overwonnen, waarschijnlijk ook omdat de bevolking behalve hun Catalaans ook de Franse taal hanteert, is het precies 100 km naar Ses Salines. Vanuit Palma en Arenal is de afstand naar

Botanicactus een behoorlijk stuk korter. Naast een massa cactussen, ± 400 soorten op 40 ha, en andere succulenten vindt men daar het gehele gamma van zuidelijke planten en bomen, zoals cipressen, johannesbrood- en drakebloedbomen en de plaatselijke flora, waaronder eeuwenoude olijven, de citrusen niet te vergeten, kortom teveel om op te noemen. Alles samen op een oppervlakte van pakweg 150 ha, de grootste van Europa !

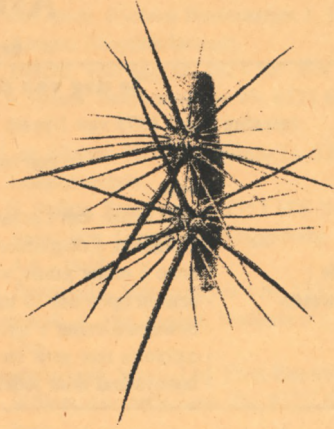
In de omgeving zijn er bovendien twee cactuskwekerijen, een semiprofessioneel, de andere niet van de kleinste als men weet dat in één van de twee kassen er veertig zaai- en verspeentabletten van één bij vijf meter zijn geïnstalleerd.

Met wat geluk kan men een grote privéverzameling bewonderen op het landgoed S'Avall, eigendom van een grootgrondbezitter. De boomgaard is er beplant met duizenden amandalbomen.

Verlorenbroodstraat 27, B 9820 Merelbeke (Gent) België

CEREUS GIGANTEUS

PAUL ROETTER DEL. 1859

JUNI 1995

VERENIGINGSNIEUWS

NEDERLANDS BELGISCHE VERENIGING VAN LIEFHEBBERS VAN
CACTUSSEN EN ANDERE VETPLANTEN

Succulenta

BESTUUR

Voorzitter: K.F. Zaunbrecher, Jan Glijnisweg 64,
1702 PD Heerhugowaard, tel. 02207 - 46961
Secretaris: J. van Alten, Richard Burtonstraat 1,
1325 KK Almere-stad, tel. 036-537.69.70 (art. 9
stat.)
Penningmeester: J.A.M. Schellart, Clarionlaan 12,
2082 HJ Santpoort - Zuid.
2e Secretaris: Mevrouw. J.M. Smit-Reesink, Prins
Willem Alexanderlaan 104, 6721 AE Benne-
kom, tel. 08389-17551.
Propaganda: waarn. door P. Kaptein, Kerkstraat 53,
2971 AK Bleskensgraaf tel. 01849-1940.

LIDMAATSCHAP

Verzoeken om inlichtingen, aanmeldingen en
opzeggingen (vóór 1 december) schriftelijk bij de
ledenadministrateur: de heer P. van der Laken,
Talingstraat 6, 2406 EL Alphen aan de Rijn.
Kosten lidmaatschap:
leden in Nederland en België f 40,-/Bfrs 725,
hier wonende jeugdleden f 20,-/Bfrs 360;
elders wonende leden f 50,- (Dm 45) per jaar

FINANCIËLE ZAKEN

Betalingen via de bankrekeningen van SUCCU-
LENTA SANTPOORT:
In Nederland: rekening nr. 55.32.38.981 bij de
ABN/AMRO of rekening nr. 680596 bij de
Postbank.
In België: Rekening nr. 000.1141809-22 bij de
Belgische postgiro
In Duitsland: Rekening nr. 15.65.907/019 bij de
ABN/AMRO te Aachen, BLZ 390.10200
Overige landen in Europa: bij voorkeur per ge-
kruiste (crossed) Eurocheque.

TIJDSCHRIFT SUCCULENTA

Verschijnt 6 maal per jaar in de even maanden.

KOPIJ

Kopij voor het tijdschrift zenden aan Mevrouw.
J.M. Smit-Reesink, Prins Willem Alexanderlaan
104, 6721 AE Bennekom.
Kopij voor het eerstvolgende nummer van het
verenigingsnieuws voor het eind van de even
maanden te zenden aan: P. Kaptein, Kerkstraat
53, 2971 AK Bleskensgraaf tel. 01849-1940.
Advertentie tekst voor plaatsing in het volgende
nummer inleveren voor het einde van de even
maanden bij Mevrouw. J.M. Smit-Reesink, Pr.
Willem Alexanderlaan 104, 6721 AE Benne-
kom. Tel. 08389-17551.

REDACTIE

J. van Alten, Richard Burtonstraat 1, 1325 KK
Almere (Hoofdredacteur)
L. Bercht, Veerweg 18, 4024 BP Eck en Wiel.
L.E. Groen, Heelsumseweg 49, 6721 GR Benne-
kom.
J.J. de Morree, Kon. Emmalaan 23, 2264 SH
Leidschendam.
A.B. Pullen, Rinkslag 19, 7711 MX Nieuwleusen.
A. van Uijen, Graadt van Roggenweg 5 b, 3531
AA Utrecht
B. Zonneveld, Schubertlaan 196, 2324 BC Leiden.
Lay-out: A. van Zuylen, Hoefstraat 9, 5345 AM
Oss.
Secretariaat: Mevr. J.M. Smit-Reesink, Prins
Willem Alexanderlaan 104, 6721 AE Benne-
kom.

ADVERTENTIETARIEVEN

1/16 pag. f 30,-/Bfrs 600
1/8 pag. f 55,-/Bfrs 1100
1/4 pag. f 85,-/Bfrs 1700
1/2 pag. f 140,-/Bfrs 2800
1/1 pag. f 240,-/Bfrs 4800.

Kortingen op aanvraag.

VERKOOP LOSSE NUMMERS

Via de boekenbeurs, zie onder instellingen

INSTELLINGEN

BIBLIOTHEEK

W.P.C.H. Bervoets, Mozartstraat 108, 7391 XM
Twello; tel 05712-72841.

CLICHÉFONDS

J. Schraets, Geuldersedijk 2, 5944 NH Arcen. Tel.
04703-2913

DIATHEEK

J. Deckers, Hertogstraat 39, 6441 HA Brunssum.
Tel. 045-272461

PLANTENCENTRALE

Mevr. E. van Die-van Wijnen, Molenweg 56, 6741
KM Lunteren. tel. 08388-3579.

BOEKVERKOOP EN VERENIGINGSARTIKE- LEN

Mevr. E. van Die-van Wijnen, Molenweg 56, 6741
KM Lunteren. tel. 08388-3579. Zie elders in het
verenigingsnieuws voor gedetailleerde opgave.

BOEKENBEURS

W. Alsemgeest, Stadhouderslaan 3, 3417 TT
Montfoort. tel. 03484-71083

Nieuwe leden, bijgewerkt tot 1 maart 1995

NEDERLAND

Seper B, Overslaghof 189, 1034SB Amsterdam
Roozendaal D., van der Hoopstraat 72 II, 1051VK
Amsterdam

Moes J.J.M., Hoofdweg 31, 1058AW Amsterdam
Kruis K. v. t., Mr. Troelstralaan 72 a, 1181VG
Amstelveen

Cohen M.E., Marne 52, 1186PC Amstelveen
Verkouw H.T., Breeuwer 2, 1255AA Hoom
Moria K., Meppelsingel 46, 1324CS Almere
Hoeksma L.D., Warder 181, 1473PL Warder
Mourik C.C., D. Wierengastraat 57, 1602TL
Enkhuizen

Dingerink-Boon E., Klimopstraat 1, 1741VJ
Schagen

Blommers I., Nevenpad 2, 1755NP Petten
Markus-Kop C.A., Bachstraat 21, 1901VN Castricum

Bos. B., Schilderweg 171, 1971LN Den Burg
Schipper J., Kloosterstraat 5 rood, 2021VJ Haarlem

Spaan-v.d. Zwaluw J.C., Bastiaanstraat 42,
2033RK Haarlem

Laak T. van, Staalstraat 21 I, 2033XG Haarlem
Feith M., Jagerslaan 22, 2240SZ Wassenaar
Pluym W.J.M., Kamperfoeliezoo 39, 2353R.R.
Leiderdorp

Lee J. v.d., Straat van Ormoes 8, 2622 KA Delft
Poot J., Eikenduinen 2, 2641LJ Pynacker

Lugt M.W. v.d., Zwaansheullaan 4, 2675KE

Honselersdyk

Geers M.A., Felderhofstraat 8, 2692CL 's-Gravenzande

Huldy H.J., Korenmolengat 2, 2761EC Zevenhuizen

Eijkhof H.L. v.d., Raaigras 59, 2804NB Gouda
Edelman K.J., Schinkeldijk 28 a, 2811PA Reeuwijk

Heuvel H. v.d., Middelblok 155, 2831BM Gouderak

Kamp L., Heulenslag 47, 2971VG Bleskensgraaf
Brink R., W.v.Hillegaersbergstraat 41b, 3051RB
Rotterdam

Huykman J.H., Meerderevoortstraat 67, 3073SK
Rotterdam

Hilt P.A.A.van, Malsenstraat 26, 3074PV Rotterdam

Rijken J., Margrietstraat 8, 3286AL Klaaswaal
Calabuig Adan, p/a Aalbersestraat 61, 3332CB
Zwijndrecht

Slot J. v.d., Schimmelpenninckstraat 16, 3332HX
Zwijndrecht

Advokaat Fam., v.Herwijnenplantsoen 308,
3431VS Nieuwegein

Berg L.W.G. v.d., Valparaisodreef 19, 3563VK
Utrecht

Meent J.C. v.d., Westdijk 40-53, 3752AE Bunschoten

Zwanikken O., Laarderweg 45, 3755AL Eemnes
Stam-v.d. Berg Mevr. M., Rigolettostraat 6,
3816TR Amersfoort

Rappoldt C., Emdenmeen 60, 3844ED Harderwyk

Aslander E., p/a Klipper 29, 3904SK Veenendaal
Wijnstekers G., Groenberg 3, 3956GC Leersum
Harting J.W., Schimmelpenninckstraat 44, 4481AJ
Kloetinge

Smienk E.S.W., Pieter.Koomanstraat 57, 4822WC
Breda

Wijnings J., Fagelstraat 18, 4902VC Oosterhout
Verbakel J.G.R., Kouter 11, 5422AA Gemert

Schreurs M.A.F., Htg.Johannastraat 31, 5552KR
Valkenswaard

Weltevrede M., Lorentzstraat 27, 5621ER Eindhoven

Rooymans H.H., Dintel 40, 5751SZ Deurne
Egberts-Hoeymakers v., Akkervoortweg 17,
5827AP Vortum-Mullum

Corren P., Wildenkamp 49, 5953GB Reuver
Rullenraad H.J., Pr. Irenestraat 24, 6024BC Budel
Schaaf D.W.C., Bosstraat 62, 6071XX Swalmen
Verstappen P., Bosscher-ven 46, 6085DL Horn
Janssens J., Looimolenstraat 28, 6136VP Sittard
Kaam J., Olterdissenstraat 5, 6164JA Geleen
Coomans A., St.Teunisstraat 29d, 6211BA Maas-
tricht

Mensink R., Synagogeplantsoen 28 a, 6231KJ
Meersen

Thissen W., Hekstraat 23, 6235NK Ulestraten
Jacobs B., Eyserbosweg 13, 6287NA Eys

Kierkels M., Pontanusstraat 18, 6524NG Nymegen

Cornelisse H.W., Reurikwei 25, 6843XT Arnhem

Schreuder M.M., Molenbeekstraat 31, 6871WX
 Renkum
 Heyden H. v.d., Loohof 41, 6956CM Spankeren
 Liefstink J., Entinkweg 7, 7055BT Heelweg-
 Varsseveld
 Peet E.K., Brandsland 36, 7951GG Staphorst
 Bludau W., Hoge Slagen 89, 8233SE 's Hertogen-
 bosch
 Dijkhoff Mevr. J., Nijlansdijk 149 c, 8931GA
 Leeuwarden
 Jong E. de, Kavelweg 41 b, 9108MD Broekster-
 woude
 Aantjes P., de Berken 114, 9269SK Veenwouden
 Westerhof Kl., J.M.den Uylstraat 19 ,9728RH
 Groningen
 Rijn Derk van, Bosland 2, 9753EV Haren
 Laan H.J. v.d., Valge 35, 9965PD Leens
 Brandsma P., Fivelingoweg 19, 9981GX Gronin-
 gen

BELGIË

Antoons W., Assesteenweg 121, 1750 Lennik
 Iseghem Dhr. van, Rerum Novarumlaan 42, 2170
 Merksem
 Lenaerts A., Leiseinde 46, 2300 Turnhout
 Bungeneers-Billen Mw. M.J., Vetterstraat 8, 3500
 Kuringen-Hasselt
 Dermont S., Piringenstraat 43, 3700 Tongeren
 Bouquette J., Rue Auguste-Dupont 38, 4800 Ver-
 viers
 Persijn B., Pitternsesteenweg 45, 8700 Tielt
 Declerck-Deruyter Mevr., Krommestraat 12, 8850
 Ardoeie
 Deweirdt M., Olmenlaan 37, 8930 Menen

ITALIE

Cicala Francesco, Sacro Cuore 99, 97100 Ragusa

MALAYSIA

Wong Soon, Lot 18, Jalan Kuda Lari no 23, 43000
 Kajang Selangor

Gelicht uit het afdelings-jaerverslag over 1994:
 Op 24 maart 1994 werd de heer W. Bosma be-
 noemd tot **voorzitter** van de **afdeling West**
Friesland. Zijn adres is Reuzenpandasingel 108,
 1704VX te Heerhugowaard. Als **secretaresse** is
 benoemd Mevrouw P. Zachte-Vijverstra, Volder
 90, 1625 TG Hoorn, tel. 02290-31133.

De **voorzitter** van de **afdeling Brabant-België**
 heeft begin maart 1995 zijn functie neergelegd.
 Tot op heden is geen vervanger benoemd.

Op 30 januari heeft de **afdeling Rotterdam** een
nieuwe voorzitter benoemd. Dit is de heer B.G.
 van der Elst, Bonnefant 13, 2907 NA Capelle
 aan den IJssel. (tel.: 010-4513176). De afgetreden

voorzitter, de heer A.C.J. Kroezen blijft wel deel
 uitmaken van het afdelingsbestuur en vervult
 tevens de functie van bibliothecaris.

De **afdeling Arnhem** benoemde met ingang van
 mei 1995 de heer B. Schoemaker, Emmastraat 42
 6862 GV Oosterbeek als **voorzitter**. De heer
 Schoemaker is telefonisch bereikbaar onder num-
 mer 085-338010.

De afdeling **Gorinchem den Bosch** heeft een
 nieuwe voorzitter. Dit is geworden M.Jamin; Jan
 Oomsstr. 6; 5324 BB Ammerzoden; 04199-3856.
 Daardoor werd een nieuwe secretaris noodzakelijk
 en deze functie wordt thans vervuld door A. van
 Zuylen; Hoefstraat 9; 5345 AM Oss; 04120-30733.

REGISTRATIE WILDPLANTEN

Diegenen, die wildplanten ter registratie willen melden, dienen dit als volgt te doen: Zendt een opgave in tweevoud naar de secretaris. Deze opgave moet bevatten: naam, adres, woonplaats, naam planten volgens etiket (mits de plant onder die naam correct is beschreven), datum en handtekening. (U geeft alle uit het wild afkomstige succulenten op en U heeft geen problemen met verdere aanvullingen op de wet). Deze opgave dient vergezeld te gaan van een gefrankeerde, aan U zelf gerichte enveloppe. U ontvangt dan één exemplaar gewaarmerkt terug. Niet leden, die eveneens wildplanten willen registreren, zijn f 20,- administratiekosten verschuldigd. Deze administratiekosten te voldoen door middel van een bij te sluiten girobetaalkaart of eurocheque t.n.v. Succulenta, Santpoort.

Op de laatste ledenvergadering bleek deze regeling te moeilijk. Leden, die liever een formulier invullen, kunnen bij de (vertrekkende) secretaris een formulier aanvragen. Zij dienen hiertoe een gefrankeerde, aan U zelf gerichte enveloppe aan de secretaris te sturen. U ontvangt dan het gewenste formulier. Verder gaat het dan als in voorgaande beschreven.

Op 26 april was de ingangsdatum van het bezitsverbod is nog niet bekend. De laatste raming is eind mei, maar waarschijnlijk komt dit, net als de wet verleden jaar pas bij het begin van het zomerreces. Het wordt dan tijdens Uw vakantie bekend. Daarom doet U er verstandig aan, nu reeds tot melden over te gaan. De secretaris zit tenslotte ook niet op een vakantiebaantje te wachten en er is bovendien een vacature voor deze functie. Tot een nader te bepalen datum zullen aanvullingen op de opgave worden geaccepteerd. De planten, voorkomende op bijlage 1 zijn:

SUCCULENTEN OP CITES BIJLAGE 1 (vanaf 16 februari 1995)

Agavaceae	Agave	arizonica, parviflora
	Nolina	interrata
Apocynaceae	Pachypodium	ambongense, baronii, decartii
Cactaceae	Ariocarpus	spp (= alle soorten)
	Astrophytum (Echinocactus)	asterias
	Aztekium	ritteri
	Coryphantha	werdermannii
	Discocactus	spp
	Disocactus	
	(Lobeira-Nopalxochia)	maddougallii
	Echinocereus	ferreirianus var. lindsayi (lindsayi), schmollii (Wilcoxia schmollii)
	Escobaria (Coryphanta)	minima, sneedii
	Mammillaria	pectinifera (Solisia pectinata), solisioides
	Melocactus	conoideus, deinacanthus, glaucescens, paucispinus
	Obregonia	denegri
	Pachycereus (Backebergia)	militaris
	Pediocactus (Toumeyia)	bradyi, knowltonii, peeblesianus
	Pediocactus	despainii, paradinei, sileri, winkleri
	Pelecyphora	spp
	Sclerocactus	brevihatus (Ancistrocactus tobuschii), erecto
		centrus (Neolloydia e., Echinomastus e.), glaucus,
		mariposensis (Neolloydia m., Echinomastus m.),
		mesae-verdae, papyracanthus (Toumeyia p.,
		Pediocactus p.), pubispinus, wrightiae
	Strombocactus	disciformis
	Turbincarpus (Neolloydia)	spp
	Uebelmannia	spp

Crassulaceae	Dudleya	stolonifera, traskiae
Euphorbiaceae	Euphorbia	ambovombensis, cremersii, cylindrifolia, cylindrifolia spp tuberifera, decaryi, francoisii, moratii, parvicyathophora, quartzitcola, tulearensis (E. capsaintemariensis var. tulearensis)
Fouquieriaceae	Fouquieria	fasciculata, purpusii
Liliaceae	Aloe	albida, albiflora, alfredii, bakeri, bellatula, calcairophila, compressa, compressa var rugosquamosa en var. schistophilla, delphinensis, descoingsii, fragilis, haworthioides, haworthioides var. aurantiaca, helenae, laeta, lacta var. maniacensis, paraleifolia, parvula, pillansii, polyphylla, rauhi, suzannae, thorncroftii, versicolor, vossii

JAARVERSLAG SECRETARIS OVER 1994

Het 75ste verenigingsjaar was in meerdere opzichten een heel bijzonder jaar.

De belangrijkste gebeurtenis was de viering van het 75-jarig jubileum met een bijzonder geslaagd jubileumweekend in de Leidse Hortus en een kort daarop volgende open dag in de kassen van vele leden, dit in combinatie met de Hortusdag van de stichting Nederlandse plantentuinen.

De energie die reeds langere tijd besteed werd aan 'Succulenta', het belangrijkste orgaan van onze vereniging toonde dit jaar de eerste resultaten in de vorm van progressie in regelmaat en inhoud. Het aantal leden in bleef in 1994 nagenoeg gelijk. Het jaar 1994 werd, geheel in het teken van het jubileum, gekenmerkt door de benoeming van een groot aantal leden van verdienste, een werkelijke 'lintjesregen'. Benoemd zijn:

De dames N. Borgs, C. Bouman - van Egmond, E. van Die- van Wijnen, A. Hoekstra-Tuyn en J. van de Ven; alsmede de heren W. Alsemgeest, A. van Beek, C.A.L. Bercht, W.M. de Boer, M. Boers, J. Claesen, A. van Donkelaar, J. Essers, P. Hermans, M. Jamin, A. Keizer, G.J.M.J. Klink, G. Lakiere, L.A.M.C. Lammerse, J. Linden, J.C.A. Magnin, F.K.A. Noltee, C.S.M.A. van Oeveren, A.B. Pullen, J. Slabbers, B. van Smirren, P. van Veen, B. Walet en C. Wonnink.

Andere leden, die dit jaar in de prijzen vielen waren in de diawedstrijd de heren C. Bakelaar, W. Bosma en H. Birkhoff. Bij de plantenkeuring gingen de prijzen naar de heren J. Keizer, J. Mayer, C. Grootsholten en P. van der Laken. De prijs van de lezer, de 'Gouden Pen', ging naar de heren B. Jonkers, H. Busser en F. Vandenbroeck.

Het 75e verenigingsjaar kenmerkte zich ook door

nogal wat mutaties in het verenigings- en instellingsbestuur.

Als Voorzitter werd de heer F.A.P. van Tricht opgevolgd door K.F. Zaunbrecher. De heer J.A.M. Schellart volgde de heer B.B. Krijnen op in de functie van penningmeester. Mevr. E. van Die-van Wijnen trad na het vervullen van de maximale zittingsperiode af als bestuurslid en liet een leegte achter. Bij de instellingen was er ook een aanmerkelijke wisseling van de wacht. De heer P. van der Laken volgde der heer J. van Eijnsden op als ledenadministrateur, die deze functie langdurig vervulde. Na 25 jaren nam de heer W.P.C.H. Bervoets de bibliotheek over van de heer J. Magnin. Wegens tijdgebrek moest onze hoofdredacteur zijn functie neerleggen. Voor hem werd in het verslagjaar geen opvolger gevonden. Met grote inzet van redactie en bestuur bleef ons tijdschrift in het goede spoor. Hoewel het niet direct uit het voorgaande blijkt, kost de opvullen van vacatures in het landelijk bestuur en instellingen de nodige moeite. Door onvoldoende roulatie in afdelingsbesturen komen nauwelijks kaderleden met voldoende ervaring beschikbaar. Wellicht is hierdoor ook verklaarbaar, dat er soms een mening heerst, dat de vereniging ophoudt bij de afdelingsgrens. Niet zelden wekt men de indruk, dat statuten en reglement alléén de verenigings- en instellingsbestuurders binden!

Zoals gebruikelijk werden ook in 1994 twee algemene ledenvergaderingen gehouden. De voorjaarsvergadering werd ter gelegenheid van het 75-jarig jubileum georganiseerd door de jubileumcommissie in samenwerking met de afdeling Leiden. De najaarsvergadering werd georganiseerd door de afdeling Zaanstreek. Naast de gebruikelijke punten van verantwoording, jaarverslagen, begroting en bestuursverkiezing waren de belang-

rijkste punten de nasleep van de eind 1994 opgetreden problemen binnen het bestuur en de in 1994 georganiseerde enquête.

De in maart 1994 ontstane verdere problemen als gevolg van de breuk binnen het bestuur eind 1993 werden met een compromis beëindigd.

In aansluiting op de in 1993 gehouden 'voorzittersvergadering' werd in het verslagjaar een enquête gehouden met het doel inzicht te krijgen in de mening van de 'verspreid' wonende leden (de meerderheid) inzake hun standpunt over niet reglementaire 'donateurleden' en automatisch lidmaatschap van een afdeling. Daarnaast werd gevraagd naar de mening over afdelingen, het gebruik van instellingen en de wensen met betrekking tot het tijdschrift 'Succulenta' en de bereidheid, hiervoor te schrijven.

Het resultaat was, dat de meerderheid van alle leden te kennen gaf, niet akkoord te kunnen gaan met de aanwezigheid van de niet reglementaire 'donateurleden'. Ook zij dienen bij te dragen aan de kosten van de vereniging.

Koppeling van het verenigings- met het afdelingslidmaatschap kan bij de meerderheid van de zowel de afdelings- als de verspreid wonende geen genade vinden. Qua locatie, tijdstip alswel inhoud bieden de bestaande afdelingen niet voldoende om het volledige ledenbestand binnen het Nederlands taalgebied te bedienen.

Meer dan tien procent van de leden gaf aan, voor het tijdschrift te willen schrijven. De praktijk leert, dat een deel van deze leden dit ook werkelijk gaat doen.

Het bestuur kwam in 1994 acht maal bijeen. Aan de orde kwamen onder andere de vervulling van de vacatures binnen het bestuur en de instellingen, de jubileumviering, de samenwerking met Vlaanderen, de mogelijkheden tot uitgave van een boek

over het geslacht Matucana, het organiseren van een verenigingsreis, investeringen ten behoeve van de ledenadministratie, de uniformering van de jaarverslagen van afdelingen en overleg in verband met CITES.

De instellingen van Succulenta functioneren naar behoren. Vooral Clichéfonds en Boekenbeurs draaien goed. Ook de bibliotheek ontvangt een nieuwe impuls door de benoeming van een nieuwe bibliothecaris, nu de heer Magnin door veranderde omstandigheden na 25 jaar afscheid moest nemen. Aan het tijdschrift wordt hard gewerkt. De overige instellingen draaien rustig verder.

Van de afdelingen ontbreken een zevental jaarverslagen. Uit de verslagen blijkt een doorgaan binnen het bestaande stramien zonder veel echt nieuws. De afdelingen Brabant-België, Rotterdam, Utrecht en Zeeland hebben een afdelingsblad, dat niet aan het bestuur wordt gezonden en daarmee onthouden zij dit bestuur van informatie, waarop zij wel prijs stellen! Het bezoek aan de afdelingsbijeenkomsten blijft in de buurt van de 50 % der afdelingsleden. Dit houdt wel in, dat ongeveer 75 % van de Succulenta-leden geen afdelingsavonden bezoekt en het zou de vereniging geen kwaad doen, als het afdelingsbezoek zou stijgen. Voorzover uit de ingediende jaarverslagen blijkt zijn Wim Alsemgeest en Robert Mayer als gastspreker het meest actief, op de hielen gevolgd door Henk de Looze en Henk Krijnen. Het bestuur dankt de afdelingsbesturen, de als gastspreker optredende leden en alle andere leden, die op één of andere wijze een bijdrage hebben geleverd aan de groei en bloei van de vereniging!

Almere, 3 mei 1995
Joop van Alten, secretaris

AFDELINGSACTIVITEITEN - 1

Achterhoek.

- 8 juni gastspreker:
13 juli Didy Hoogstraten met een lezing over rotstuinen
E.N.O. gebouw, Woerdseweg, Groenlo, 20.00 uur

Amsterdam.

- 10 juni Beurs van de afdeling Amsterdam
16 juni Eigen leden presenteren.....
18 aug. Bijpraten en vacantedia's
A'dams Nat-en Milieueducatiecentrum, Plantage Middenlaan 2e(bellen), Amsterdam, 20.00 uur.

Arnhem.

- 8 juni diavoordracht door Hr ter Brugge over Namibië.
21 juni avondbezoek aan kwekerij van Workum.
13 juli Zomeravondbijeenkomst met plantenverkoop bij C. Visser.
„Zaaltje van de speeltuinvereniging 'Tuindorp', achter het pand Floralaan 18, Wageningen, 20.00 uur.

Brabant-België.

- 3 juni Busreis Oberhausen, Gerard Linssen en Walter Dams.
 30 juni Mario Olivier over Rotstuinen en vijvers aanleggen.
 25 aug. Ruilbeurs voor eigen leden.
 Hoger Rijksinstituut voor Tuinbouw, de Bavaylei 116, 1800 Vilvoorde, 20.00 uur.

Delfzijl e.o.

- 1 juni Lezing door T. Pullen over cactussen en vetplanten
 15 juni De afdeling Groningen komt kasje kijken.
 17 juni Excursie naar kassen in Duitsland.
 „„Groene Weide, Snelgersmastraat 15, Appingedam
 19.30 uur.

Dordrecht e.o.

- 8 juni Lezing door Walter Dams over tuinen en collecties in Europa
 13 juli Kasje kijken bij leden
 10 aug. Kasje kijken bij leden
 Biesboschcollege v/h. De Christelijke MTS
 Prof. Waterinklaan 45, Dordrecht, 19.30 uur

Drenthe.

- 7 juni Kasje kijken bij Peters in Uffelte
 Hotel Koopman, de Palz 7, Beilen.

Eindhoven.

- Vergadert 2e maandag van de maand in Wijkgebouw 't Slot Kastelenplein 167, Eindhoven, 20.00 uur.

Flevozoom.

- 19 juni Onderlinge ruilavond en bijpraten.
 Groen van Prinstererschool, Verkeersweg 51, Harderwijk, 19.30 uur.

Fryslân

- Vergadert 2e dinsdag van de maand in zalencentrum Tivoli, Huizumerlaan 59, Leeuwarden, 19.30 uur.

Gooi- en Eemland.

- 8 juni Lezing door Henk Krijnen over eigen planten.
 Kleine zaal van Goede Herderkerk, Simon Stevinweg 146, ingang Lieve de Keylaan, Hilversum.
 20.00 uur.

Gorinchem-Den Bosch.

- 12 juni Open kas in Oss bij Hans Gloude-mans en André van Zuylen
 10 juli Open kas in Drunen bij Theo Roeters en Jan van Zon
 Herberg De Prins of zaal Zidewinden, Hoogstraat 50 resp. Julianastraat 1, Berlicum, Sprang Capelle, zie aankondiging, 20.00 uur.

Gouda e.o.

- 10 juni Dagtocht
 't Brandpunt, Turfmarkt 58, Gouda, 20.00 uur.

's Gravenhage e.o.

- 19 juni Praatavond met enten en dia's van leden.
 Pius-X Kerk, Hengelolaan/hoek Zonneoord, Den Haag, 20.00 uur.

Groningen.

- 15 juni Kasje kijken bij enkele leden van de afdeling Delfzijl.
 Zaal van de buurt- en speeltuinvereniging SEL-WERD, Elzenlaan 72, Groningen. 19.30 uur.

Haarlem.

- Vergadert 3e dinsdag van de maand in de kantine Stadskeewektuin, Kleverlaan 9, Haarlem.

Den Helder e.o.

- 10 juni Henk de Looze over "Lewisia's en andere alpine planten",
 Centrum voor Natuuronderwijs "De Groene Poolster", Pasteurstraat 6, Den Helder, 13.45 uur.

Hoeksche Waard

- Vergadert 2e donderdag van de maand in het Natuur educatief centrum aan de Rijkshaven, Numansdorp, 20.00 uur.

Kennemerland

- Vergadert de laatste donderdag van de maand in de kantine "Turnvereniging Santpoort", De Weid 22, Santpoort, 20.00 uur.

Leiden.

- Vergadert de 3e donderdag van de maand aan de Berlagestraat 2, Leiden, 20.00 uur.

Maas en Peel.

23 juni C. Jamin over Zuid Afrika
 25 aug. A. Goossens over Bolivia 1994 .
 Zaal van de kanovereniging "de Viking", Viking-
 weg 1, Venlo, 20.00 uur.

Nijmegen.

6 juni Kasbezoek
 4 juli Kasbezoek
 Opleidingscentrum 't Vanck, Energieweg 19,
 Nijmegen, 19.30 uur.

Rotterdam e.o.

26 juni Lezing door H. de Looze "California,
 land of many dreams"
 Bovenzaal van het Wijkgebouw Pier 80, Rösener
 Manzstraat 80, Rotterdam, 20.00 uur.

Tilburg.

12 juni Thema-avond.
 Kasteelhoeve, Hasseltstr 256, Tilburg, 20.00 uur.

Utrecht e.o.

Vergadert 2e donderdag van de maand in het
 buurthuis Ravelijn, H.Graaflandstraat 2a, Utrecht,
 20.00 uur .

Voorne-Putten en Rozenburg.

? jun. Kasbezoek Robert Mayer en Kweke-
 rij Lakerveld.
 Het Trefpunt, Burg. v.d. Blinklaan 5, Vierpolders
 (Gem Brielle), 19.30 uur.

West-Brabant.

17 juni Kasbezoek eigen leden.
 20 aug. Ruilbeurs.
 cafe rest. "Marktzicht", Markt 50, Etten-Leur,
 14.00 uur.

West Friesland.

21 juni Verzameling bekijken bij 3 leden in
 Heerhugowaard t.w. C.M.F. Hage-
 naars, Fam. Hoogvliet en K.F. Zaun-
 brecher.
 OSG West-Friesland, Hoorn.

Ysselstreek.

30 juni Uitzwermavond in Almelo/Goor
 2 juli Excursie naar de fam. Schraets te
 Arcen
 Autodistribution van Rijn, Manegestr 3, Deventer,
 20.00 uur.

Zaanstreek.

2 juni Kasbezoek bij leden thuis.
 Kantine van de sporthal De Springplank, Saenre-
 damstraat 34, Assendelft, 20.00 uur.

Zeeland.

Vergadert de laatste vrijdag van de maand in de
 Thomaskapel, aan de Vrijlandstraat , Middelburg,
 19.30 uur.

Zuid Limburg.

6 juni Lezing door van de Meutter over
 schadelijke ongewervelden in onze
 verzameling.
 Gemeenschapshuis, Hoofdstraat 12, Schimmert,
 19.30 uur.

Zwolle.

Vergadert de 4e dinsdag van de maand in gebouw
 de Groene Welle, v/h Centrum voor Tuinbouw-
 derwijs, Prinses Margrietstraat 2, Zwolle, 19.30
 uur.

NIEUWS VAN ONZE BELGISCHE ZUSTER-
 VERENIGINGEN

Cactusvrienden Mol.

6 juni "Cuba" door W. Dams
 Zaal: Volkshuis, Rozenberg 115, Mol.

Grusonia.

9 juni Cuba en zijn cactussen door Walter
 Dams.
 11 aug. De andere succulenten door Wim
 Verelst.
 Zaal Don Bosco te Torhout, tenzij anders is aange-
 geven, 20.00 uur.

Leuchtenbergia.

23 juni E. Piens over Flora van en in Tene-
 riffe.
 28 juli P. Neut over kriskras door verzame-
 lingen.
 18 aug. L. Vandecaveye over de Brazilië-
 reis.
 Dienstencentrum, Schoolstraat 44 te Schilde, 20
 uur.

De vermelding in deze kalender is beperkt tot 80 woorden t.b.v. een afdeling en 40 woorden voor andere (groen) verenigingen

1995

21 mei/24 sept.

Iedere zondagmiddag is het succulentarium van de **afdeling Fryslân** Op Vijversburg in het bos van Ipey geopend van 13.30 tot 17.30 uur

3 t/m 11 juni

Door de **afdeling Dordrecht** wordt een centrale tentoonstelling gehouden in het Natuur-Educatief Centrum, Weizigtpark te Dordrecht, open van 10 tot 16 uur.

3 juni

Grootse plantenmarkt in **Natuurhistorisch museum te Asten**, Ostaderstraat 23. Opening 10 - 17 uur, toegang f 3 Naast tal van andere planten bieden ook een aantal Tjechische kwekers rotsplanten en dwergconiferen aan. Dialezing door Tjechen over rotsplanten 20.00 uur.

10 juni

Beurs van de **afdeling Amsterdam** in samenwerking met de firma Ubink. Zie de advertentie in het aprilnummer.

10 juni

De **afdeling Leiden** organiseert een cactusbeurs in de Hortus te Leiden. Gelijktijdig vindt eveneens een bijtentoonstelling plaats. De Hortus is op deze dag gratis toegankelijk. Voor inlichtingen over de huur van tafels kunt U contact opnemen met de secretaris van de afdeling Leiden, de heer T. Hoekstra, tel.: 01718-71497.

10 juni

7e **Vlaamse Plantenbeurs** van 10 tot 18 uur in de gemeentezaal te Lotenhulle, België.

11 juni

Landelijke open dag bij liefhebbers

Door de **afdeling Dordrecht** wordt een centrale tentoonstelling gehouden in het Natuur-Educatief Centrum, weizigtpark te Dordrecht, open van 10 tot 16 uur. Ook deze zondagmiddag is het succulentarium van de **afdeling Fryslân** Op Vijversburg in het bos van Ipey geopend van 13.30 tot 17.30 uur. De **afdeling Haarlem** houdt een centrale tentoonstelling in de stadskweektuin, Kleverlaan 9 te Haarlem, open van 10 tot 16 uur. De deelne-

mende **individuele leden** zijn vermeld in de rubriek open dag.

18 juni

Jaarlijkse Cactusshow en Verkoopbeurs van de **Cactusvrienden Mol** in het Gildenhuis, Beerstraat 54 te Meerhout-België. Open van 10 - 18 uur. Incl. Verkoopbeurs: A. Van den Broek, Vuurkruizenstraat 8 te Meerhout-België.

20 augustus

De afdeling **West-Brabant** organiseert een ruilbeurs in de zaal van het café Marktzicht, markt 50 te Etten Leur. De beurs begint om 10 uur en plaatsbespreken bij de heer A. Kools. (tel.: 01647-3983)

27 augustus

De afdeling **IJsselstreek** organiseert de **Cactus- en vetplantenbeurs van het Oosten** in zalencentrum de Brug, Thorbeckesingel 2 te Zutphen. Zaal open van 10-16 uur, toegang f 1,50 Deze nieuwe locatie heeft de mogelijkheid in de open licht te exposere en er zijn goede horecavoorzieningen. Tafelhuur f 5,= p/m max. 4 m. Extra tafelruimte tegen f 12,50/m. Reserveren door storting van f 5,= op bankrekening 38.67.96.319 t.n.v. F.J.H. Hilge te Zutphen (tel. 05750-29610) o.v.v. aantal meters ,beurs 95 en natuurlijk naam en adres.

2 september

Cactusmarkt van de **afdeling Nijmegen** in het Kolpinghuis te Nijmegen. (5 minuten lopen van station). Deze markt is een ideale mogelijkheid planten te ruilen of tegen redelijke vergoeding aan te schaffen. Importen uitsluitend met CITESvergunning! De markt is open van 10 tot 16 uur. Tafelhuur f 5,00 p/m (max 4 m., daarboven f 12,50 p/m). Reservering binnenland door storting op postbankrekening 1914156 t.n.v. Succulenta Nijmegen te Herpen. Reservering buitenland:telefonisch. Nadere inlichtingen en reserveringen: Th. Heijnsdijk tel. +31 (0)8874-2704 of P. Giepmans +31(0)8894-14269.

7/9 september

Cactusshow m.m.v. de **afdeling Flevozoom** op de Floralia te Voorthuizen. Op Zaterdag 9 september aldaar eveneens een bloemencorso.

9-10 september

E.L.K. te Blankenberge, België. Dè ontmoetingsdagen en beurs voor Europese succulenen- en cactustiefhebbers. Kosten voor het weekend f 122,- p.p.

Inlichtingen en opgave vóór 10 augustus: J. Linden, Onderste Wehr 53, 6433 LC Hoensbroek. tel.:045-220966, girorekening 1505984.

Deelname beurs: G. Cools, Adrinkhovenlaan 107, 2150 Borsbeek, België. Tel.: +32.(0)3.3210018.

16 september

Traditionele Cactusseen- en vetplantenbeurs van het Noorden in Zuidlaren in 'centrum de Ludinge', Ludinge 4 te Zuidlaren. Tafeluur f 5,- p/m. Openingstijd van 10 - 16 uur; inbreng planten vanaf 8.30 uur. Informatie en reservering bij Anton Duizendstraat, Oosterhamrikskade 62 b, Groningen; tel. 050-714764. Reserverenvóór 30 juni. Uw reservering wordt definitief na ontvangst van het huurbedrag op bankrekening nr. 904593517 t.n.v. a. duizendstraat o.v.v. 'huur Succulenta'.

Route: vanaf A28 afrit 35; vanaf A7 afrit 40. richting Assen. In Zuidlaren bewegwijzering volgen.

17 september

Leuchtenbergia organiseert een internationale plantenbeurs in de Schoolstraat 20 te Schilde - België.

14 oktober

Algemene ledenvergadering van **SUCCULENTA**

1996

20-21 april

Vrijhouden voor de **algemene ledenvergadering** van Succulenta, te organiseren door de afdeling Amsterdam.

DIVERSEN - 1

CACTUSSEN EN VETPLANTEN

Onze vereniging geeft de kans om aan gunstprijs, kennis te maken met het "cactustijdschrift uit Vlaanderen". Normaal kost dat 31 gulden. Ter kennismaking kan het maandblad worden aangeboden voor 27 gulden. U krijgt dan iedere maand een vakblad plus daarbij ons kringblad.

U kunt ter kennismaking ook eerst een proefnummer aanvragen van beide bladen. Dit kan op het adres "Cactusseen en Vetplanten", Kasteellei 111 te B-2110 Wijnegem in België.

U kunt ook gewoon 27 gulden storten op rekening 5782582 van de Postbank in Nederland en dit op hetzelfde adres als hiervoor vermeld. De reeds verschenen nummers worden dan terstond aan U toegestuurd. Dit aanbod is geldig tot het einde van het jaar.

HAWORTHIA SOCIETY

Deze vereniging is op zoek naar mensen, die voor hun tijdschrift **HAWORTHIA** artikelen willen schrijven. Het gaat hier met name om artikelen over Gasteria, Bulbine, Chortolirion, Haworthia en aanverwante geslachten. Kunt U in de Engelse taal (men assisteert op het gebied van de grammatica) op dit gebied een artikel schrijven voor de echte 'freaks', neemt U dan contact op met de redacteur van dit tijdschrift, de heer Harry Mays, Moss Lane, St Michaels on Wyre, Preston PR3 0TY, GB. Mocht U echter artikelen over deze geslachten (willen) schrijven, die geschikt zijn voor een bredere lezerskring, dan hopen wij dat U **SUCCULENTA** niet overslaat.

Datum,	Tijd,	Naam,Adres,Woonplaats,	Type
4 juni,	10/17 uur	J. Slabbers,Molenweg 5, Herten	verzameling
4 juni	10/17.uur	J.v/d Sterren,Industriestraat 70,Reuver	vetplanten
OPEN DAG BIJ LIEFHEBBERS, zie ook evenementenkalender.			
11 juni,	10-16 uur,	H. Viscaal,De Zonnenberg 8,Ruurlo,	gemengd
11 juni,	10-16 uur,	Mevr. C. Bouman-van Egmond,Cliffordweg 12, Waverveen,	Lobivia
11 juni,	10-16 uur,	Mevr. J. v.d.Ven-v.Gerwen,St. Jansstraat 51,Veldhoven,	gemengd
11 juni,	10-16 uur,	M. de Roos,Suikerbakker 26,Veldhoven,	gemengd
11 juni,	10-16 uur,	A.Keizer,Westeind 96,Zuidbroek,	gemengd
11 juni,	10-16 uur,	Hr Swen,Stolphoeve 18,Zwaag,	gemengd
11 juni,	10-16 uur,	W. Bosma,Reuzenpandaasingel 108,Heerhugowaard,	gemengd
11 juni,	10-16 uur,	F Arends,dorpsstraat 714,Assendelft	gemengd
11 juni,	10-16 uur,	C. Tuyn,Genieweg 11,Assendelft	gemengd.
24/25 juni,	,	J. Verhaegen,Schoolstraat 26,Turnhout-België,	gemengd
24/25 juni,	,	M. Huygaerts,Stwg op Oosthoven 39,Turnhout-België,	gemengd
24/25 juni,	,	A. Lennaerts, Leiseinde 46,Turnhout(Zevendonk)-België,	cactussen
25 juni,	10/17 uur	P. Berkhout,Hoogertstraat 11, Someren	gemengd
25 juni	10/17 uur	J. van Rooy,Wolfsberg 29, Asten	gemengd
2 juli	10/17 uur	A. Dorssers,Snelkensstraat 28a,Sevenum	gemengd
2 juli,	10/17 uur,	J. Metselaars,Koetsiersweg 20,Helden,	gemengd
2 juli	9/? uur	R. Fonteine, Heidebloemstraat 39,Stene (Oostende) België	gemengd
2 juli	9/? uur	A. Seys, Hoopstraat 6, Oostende België	gemengd
2 juli	9/? uur	D. van Biervliet, Zandvoordestraat 143, Oudenburg, België	gemengd
2 juli	9/? uur	R. Vanaverbeke, Zeeweg Zuid 17, Aartrijke België	gemengd
2 juli	9/? uur	M. Seynave,Ossebilckstraat 79, Aartrijke België	gemengd
2 juli	9/? uur	M. Laridon,Dekaaie 9, Aartrijke België	gemengd
2 juli	9/? uur	O. Flameyn,Molenstraat 25, Moere België	gemengd
9 juli,	10/17 uur,	P. Verstappen,Boscherven 46,Horn,	gemengd
23 juli,	10/17 uur,	A. Parent, Kloosterstraat 1,Deurne	gemengd
23 juli	10/17 uur,	H. Rooymans,Dintel 40,Deurne,	gemengd
13 augustus,	10/17 uur,	G. Linnaers,Jacob Catsstraat 61,Blerick,	gemengd
13 augustus,	10/17 uur,	J. Schraets,Geuldersedijk 2,Arce,	gemengd
14/15 aug.,	,	J. Mondelaers,Kattestraat 16,Averbode-België,	gemengd
20 augustus,	10/17 uur,	T. Gommans,St.Jozeflaan 8,Smakt-Venray	gemengd
20 augustus	10/17 uur,	T. Nabben,Laarweg 7,Sevenum,	gemengd

DIVERSEN - 2

'VERSLAGGEVERS' GEZOCHT

Voor ongeveer vier artikelen per jaar over hobbyisten zoeken wij vrijwilligers, die in overleg/opdracht zulk een artikel willen en kunnen schrijven. In het algemeen zal het noodzakelijk zijn, vooraf een liefhebber, afdelings/ledenvergadering, beurs of evenement te bezoeken. Wilt U tenminste éénmaal per jaar hieraan meedoen, neemt U dan contact op met de hoofdredacteur van SUCCU-LENTA. Aangezien onze vereniging een 'multi-national' is, hoort er in dit rijtje ook een Vlaming thuis!

Een enkele maal hebben schrijvers ook assistentie van een fotograaf nodig. Als we in een dergelijk geval op U een enkele maal een beroep mogen doen, laat het ons dan even weten.

ISI PLANTS OFFERING (Huntington Botanical Gardens)

Het ligt in de bedoeling met ingang van 1996 hieraan enige aandacht te schenken. Hoewel de planten voor onze begrippen erg prijzig zijn, gaat het veelal om niet elders verkrijgbare soorten. Het 1995 aanbod, uitgebreid vermeld in het Amerikaanse tijdschrift, is tot 1 oktober a.s. geldig. Voor inlichtingen en bestellingen kunt U zich wenden tot de heer Harry Mays, Moss Lane, St Michaels on Wyre, Preston PR3 0TY,GB.

INHOUDSOPGAVE SUCCULENTA (RECTIFICATIE TELEFOONNUMMER.)

De Heer C. Bakelaar heeft een diskette met de inhoud van Succulenta vanaf 1947. De bestanden zijn vervaardigd met Dbase4. Eveneens staan alle litho's op deze diskette, op jaar en op naam. Tegen een vergoeding van f 10 (incl. porto en verzendkosten) is deze diskette voor geïnteresseerden beschikbaar. U kunt contact opnemen met de Heer C. Bakelaar, Piet Heynstraat 4, 3333 TN Zwijndrecht. Tel.: 078-129102 gironr. 1253508.

SUCCULENTA INDEX 1919-1989

Voor de echte onderzoeker is een index een must. Eric Piens heeft een monnikenwerk verricht om van ons aller Succulenta een index samen te stellen in twee boekwerken. de auteur belooft daarbij per vijf jaar een aanvulling te laten verschijnen.

In het eerste boek staan de vele artikelen gerangschikt naar trefwoorden uit de titels. Met een code is tevens aangegeven of het artikel fotomateriaal omvat.

Het tweede boek valt uiteen in vier delen. het eerste deel geeft een alfabetisch overzicht van alle auteurs met de titel van de artikelen erbij. Het tweede deel geeft in alfabetische volgorde de in Succulenta verschenen nieuwbeschrijvingen.

Boekbesprekingen vindt men in het derde deel, terwijl in het vierde deel de tijdschriftbesprekingen staan gerangschikt.

Wij kunnen de heer Piens alleen maar dankbaar zijn voor deze fantastische aanvulling op ons blad. De uitgave ziet er zeer verzorgd uit.

Prijs voor deze twee banden fl 45,= (inclusief portokosten), voor een ingebonden versie betaalt U fl 15,= meer.

Te bestellen bij E Piens, Verlorenbroodstraat 27, B 9820 Merelbeke of per telefoon +31 (0)9.2305405.

Ludwig Bercht.

Propagandamateriaal, boekenverkoop en verenigingsartikelen.

Propagandamateriaal kan, tegen portovergoeding, bij mevr van Die aangevraagd worden.

Er zijn op dit moment verkrijgbaar;

- "Wat betekent die naam" een verklarend woordenboek van botanische namen van succulente- en aanverwante planten, prijs fl 15,50/Bfrs 310.

- Gids voor het verzorgen van cactussen en andere succulenten, prijs fl 10,-/Bfrs 300.

- Discoboek Buining (duitse uitgave), prijs f 7,70/Bfrs 150.

Verenigingsartikelen:

- de bewaarband voor het tijdschrift fl 16 Bfrs 320 per stuk

- correspondentiekaarten uitgave 1992, prijs f 8,- Bfrs 160.

Alle artikelen franco thuis.

Bestellingen uitsluitend door overschrijving van het juiste bedrag en vermelding van het gewenste artikel op postgiro 3742400 t.n.v. Succulenta te Lunteren.

Voor België, Belgische postgirodienst rekening 000-11-41-809-22 t.n.v. Succulenta te Santpoort.

VRAAG EN AANBOD

Opgaven voor nr 4/95 moeten voor 29 juni 1995 worden opgestuurd aan Mevr. J.M. Smit-Reesink, Pr. Willem Alexanderlaan 104, 6721 AE Bennekom. Alleen advertenties de hobby betreffende worden opgenomen.

Te koop: Succulenta jaargang 1977t/m half 1981. Prijs f 25,-. Inl Weesp 02949-10781.

Wegens voorgenomen verhuizing **te koop aangeboden** een groot aantal planten uit onze grote verzameling. Plantengoten van ongeveer 6 m lang. Vanaf heden. Bellen raadzaam. Tel. 05782-2793. Henk en Drude de Looze, Kavelweg 20, 8181 SX Heerde.

British Cactus & Succulent Society

Het Journaal van de BCSS verschijnt eenmaal per kwartaal en bevat zowel artikelen van wetenschappelijke aard als verenigingsnieuws en artikelen van lezers.

Eenmaal per jaar publiceren wij Bradleya voor de serieuze verzamelaar en liefhebber van succulenta planten.

Compleet lidmaatschap, incl. Bradleya
In de E.E.G. .... £ 22.00
Buiten de E.E.G. .... £ 24.00
Excl. Bradleya resp. .... £ 12 en £ 13
Overzeese bestemmingen per luchtpost. Vorige nummers verkrijgbaar.

Verdere informatie bij:

Hon. Membership Secretary

Mr P. Lewis, 1 Springwoods, Courtmoor,
Fleet, Hants GU 13 9 SU Engeland.

BOEKENBEURS

TE KOOP GEVRAAGD; tweedehands boeken en tijdschriften over succulenten. De eerste keuze van de boeken is voor de landelijke Bibliotheek, de rest wordt op de jaarvergaderingen aangeboden. Aanbiedingen aan W. Alsemgeest, Stadhouderslaan 3, 3417 TT Montfoort. Tel. 03484-71083.

CACTUSSEN - EN VETPLANTENZADEN
Schrijf vandaag nog voor GRATIS ZAADLIJST

DOUG EN VICKY ROWLAND
200 SPRING ROAD, KEMPSTON
BEDFORD, ENGLAND, MK42 8ND

BLADKAKTUS

Binnenlandse en buitenlandse boeken steeds voorradig. Wij bestellen graag voor U.

Vraag onze Bladkaktus, een lijst met succulente literatuur aan.

NATUUREN BOEK
Bankastraat 10
2585 EN 's Gravenhage
tel. 070-3505648

TE KOOP GEVRAAGD

bent U genoodzaakt, om welke reden dan ook, uw cactusverzameling van de hand te doen, neem dan contact op met:

Gerrit Melissen, Korenmolen 9,
3738 WL Maartensdijk, tel 03461-3366

Cactus- en Vetplantenkwekerij
Kramer
Hegedijk 120, 8404 GE Langezwaag.
Tel.-Fax 05130-88140

(tussen Heerenveen en Gorredijk)
geopend: ma./za. 10.00-18.00 uur.

Bloemen - en plantentuin VAN DONKELAAR

Werkendam, Laantje 1 tel. 01835 - 1430 giro 1509830

Wegens reorganisatie wordt een groot deel van onze collectie verkocht.

In de maanden juni, juli en augustus wordt op vertoon van deze advertentie een éénmalige korting gegeven op de prijs van alle succulenten.

FRANS NOLTEE

Rotterdamse weg 88,
3332 AK Zwijndrecht
Tel. 078-124200 Fax 078-198396

Spectaculaire veranderingen op komst

Over enige tijd zullen we onze klanten in een bijna VIJF maal zo grote ruimte kunnen ontvangen. In het volgende nummer meer informatie over de bijzondere aanbiedingen ter gelegenheid van dit heugelijke feit. Komt U ondertussen alvast genieten van de vele nieuwe aanwinsten, die kortgeleden zijn binnengekomen.

Onze zomerlijst 1995 is vrijwel klaar en kan gratis worden aangevraagd.

Iedere zaterdag geopend van 9 tot 4

FED UP?

Buying seeds that don't germinate
Then Try us and ensure satisfaction,
because we only supply seed that is harvested this season. Send for a free list available now, you will not be disappointed, we guarantee it!

CACTUS HEAVEN
17/18 St Anne's Junction
Mosta, MALTA MST 08

Postfach 1107 - D-71385 Kernen
Bundesrepublik Deutschland
Telefon 071 51/4 18 91 - Fax 071 51/4 67 28

- * meer dan 200 geslachten, meer dan 2000 soorten zeldzame planten en zaden
- * verzending over de gehele wereld
- * bezoekers en groepen zijn van harte welkom
- * onze planten- en zaadlijst ontvangt U op aanvraag tegen een internationale antwoord- coupon

Nederlands-Belgische vereniging van liefhebbers van cactussen en andere vetplanten

SUCCULENTA

Geef U nu op als lid:

Het lidmaatschap omvat:

gratis toezending van ons tijdschrift, mogelijkheid tot deelname aan één van onze afdelingen met maandelijkse bijeenkomsten, toegang tot de diensten van onze instellingen: zaadfonds, bibliotheek, diatheek, boekenmarkt, verenigingsartikelen en plantencentrale. U ontmoet op bijeenkomsten, beurzen, tentoonstellingen en vergaderingen talloze liefhebbers met wie U Uw interesse en hobby kunt delen.

U kunt zich opgeven bij onze ledenadministratie, p/a P. van der Laken, Talingstraat 6, 2406 EZ Alphen aan de Rijn.

De contributie bedraagt (Benelux) f 40,- per jaar (jeugd lid 20,- p.j.)

Naam: ..... geb. datum .....
Adres .....
Postcode ..... Woonplaats: ..... Handtekening .....

ECHINOCEREUS SPINIGEMMATUS

EEN VREEMDE EEND IN DE BIJT

Joop van Alten

Tien jaar geleden beschreef Alfred

B. Lau Echinocereus spinigemmatum

en dit is een goede reden om even

stil te staan bij de jarige.

Het bouwen van een nieuwe weg maakt soms nieuwe vindplaatsen bereikbaar. Een nieuwe verbindingsweg tussen Fresnillo (Zacatecas) en Tepic (Nayarit) was er in 1974 de oorzaak van, dat Lau enkele nog niet doorzochte bergkloven opmerkte. Deze omgeving werd door Lau (1994) in Succulenta beschreven.

De typestandsplaats van *Echinocereus spinigemmatum* is San Andres Cohamiata. Hier heerst een klimaat met zeer hoge temperaturen en weinig neerslag, waar de planten groeien op een hoogte tussen de 1000 en 2000 meter. *E. spinigemmatum* wordt ook gevonden bij de rivier vanaf San Juan Capistrano, in welk gebied later verschillende malen naar deze planten werd gezocht.

De plant

Deze heeft 10-14 ribben, op de nieuwgroei witte doorns, die later eerst geel en dan bruin worden. *E. spinigemmatum* heeft de langste doorns van de soorten uit de sectie

Plant in bloei op 25 juni 1993.

Foto's van de schrijver

Foto tijdens verpotten, augustus 1993. De (korte) stolonen zijn duidelijk te zien

Reichenbachii, waarbinnen de plant thans is ingedeeld. Toch gaat het plantenlichaam niet schuil achter de doorns en blijft het duidelijk een groen ogende soort. De epidermis is donkergroen, volgens de beschrijving zelfs blauwgroen. De bloemkleur is "standaard" voor echinocereussen, dus roze/magenta. De bloemen hebben een doorsnede van 5 tot 13 cm en de grote varieert behoorlijk. Mijn planten zijn zaailingen en zo'n zes jaar oud met bloemen van 6-7 cm.

Plaats binnen het geslacht.

Echinocereus spinigemmatum onderscheidt zich binnen het geslacht *Echinocereus* door de bijzondere wijze, waarop de bloemknop zich ontwikkelt. Zoals de naam al zegt, is de knop zwaar bedoornd. De perianth (bloembekleedsels) laat zich pas op het

allerlaatste moment zien. Degenen, die de plant niet kennen, zien de bloemknoppen al snel voor spruiten aan.

Lau (1984) deelde de plant in binnen de sectie Erecti (K. Sch.) en dan waarschijnlijk in de groep Decalopi (S.D.) Dit brengt *E. spinigemmatum* samen met andere, rijk spuitende echinocereussen, die in cultuur altijd - en in het wild tenminste in het begin - rechtop groeien. Andere soorten in deze groep zijn onder andere *E. engelmannii* en *E. fendleri*. Deze indeling was geen lang leven beschoren. Reeds een jaar later plaatste N.P. Taylor (1985) *E. spinigemmatum* in zijn sectie Reichenbachii en daarbij binnen de Subinermisgroep naast de geelbloeiende *E. subinermis* en *E. stoloniferus*. Hij baseerde zich daarbij vooral op gedroogde bloemen en kleurenfoto's. Ook het aantal ribben moest volgens hem 10-14 zijn i.p.v. 10-13. In de groei vond hij overeenkomsten met *E. stoloniferus*. Evenals *E. stoloniferus* produceert *E. spinigemmatum* stolonen. Stolonen, zoals de foto laat zien, zijn uitlopers vanuit ondergrondse areolen, die zich niet als wortel ontwikkelen, maar als stammetje. Zelfs heb ik ik eenmaal een stolon gezien, die zich als bloem ontwikkelde. Stolonen zijn allerminst kenmerkend voor deze groep, ook andere echinocereussen spruiten door middel van stolonen.

In 1993 herzag Taylor de sectie Reichenbachii, die hij nu in slechts twee groepen verdeelde tegen drie groepen in 1985. *E. spinigemmatum* verhuisde van van de Subinermis-groep naar de Reichenbachii-groep, dit op grond van vergelijkingen met *E. sciurus*. We vinden in deze groep ook *E. grandis*, *E. rigidissimus* en *E. reichenbachii*. Momenteel gehouden chloroplasten-onderzoek houdt een nieuwe monografie voor het geslacht *Echinocereus* op. Als dit onderzoek is voltooid, dan wachten ons misschien nieuwe verrassingen.

Eveneens op 25 juni 1993, de bloeiende plant van de eerste foto is nog in knop.

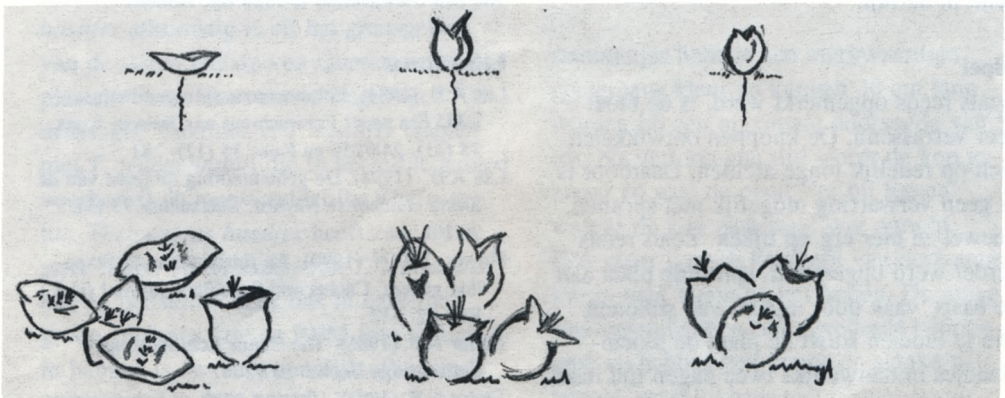
Zaailing morfologie.

Bij veel nieuwbeschrijvingen geeft men tegenwoordig enkele met een raster-electronenmicroscop (REM) gemaakte foto's van het zaad. Het geeft ons de gelegenheid, de veelal typische vorm van het zaad van een bepaald geslacht te herkennen. De onderlinge verschillen tussen de zaadfoto's van de verschillende soorten zijn minimaal en vaak nauwelijks te zien.

Heel anders ligt dit met het in het zaad opgesloten kiemplantje, dat soms wel aanzienlijke verschillen laat zien en deze zijn ook voor liefhebbers duidelijk waar-

neembaar. Het enige dat gedaan moet worden is een aantal te vergelijken soorten zaaien en wachten op de ontkieming van het zaad. Voor echinocereussoorten uit de Reichenbachii-groep zijn op die wijze een drietal zeer verschillende kiemplantvormen te onderscheiden (zie tekening).

Afgebeeld zijn jonge zaailingen en (naar dia's getekende) zaailingen, die net hun eerste areolen ontwikkelen. Kiemplant A (een schaalvorm) is van de geelbloeiende *E. subinermis*/*E. stoloniferus* en deze vorm komt, voorzover mij bekend, verder binnen het geslacht *Echinocereus* niet voor. Kiem-

Vorm A

Vorm B

Vorm C

plant B (een tulpvorm) is die van *E. spinigemmatum* en heeft duidelijke kiembladen, die voor veel meer *Echinocereus*-s karakteristiek is. Kiemplant C (een bolvorm) tenslotte heeft nauwelijks ontwikkelde kiembladen en is volgens de gangbare opvattingen dus in een verder stadium van succulentie. Deze vorm is te vinden, maar niet alleen, bij *E. reichenbachii* en groepsgenoten waaronder *E. sciurus*. Zaailingen met deze vorm heb ik tot nu toe voornamelijk kunnen ontdekken bij planten die ten oosten van de, dwars door Amerika lopende, continentale breuk groeien.

De interpretatie van deze verschillen mag niet worden onderschat. Plowes (1990) stelt: "The initial stage of newly germinating seedlings may also reveal shared ancestral characters at times". Als het eerste stadium van een ontkiemende zaailling ook nu en dan met voorouders gedeelde eigenschappen toont, dan mag je je zelfs afvragen of getoonde verschillen wel binnen de afdeling of sectie mogen bestaan. Daarom heb ik toch nog wel wat moeite met de plaatsing van *E. spinigemmatum* in de sectie *Reichenbachii* en stem voorlopig maar voor de opvatting van Lau (1984). Voor mij is het dus een vreemde eend in de bijt.

Bloei

Zoals reeds opgemerkt werd, is de bloei zeer verrassend. De knoppen ontwikkelen zich op redelijk jonge areolen. Daardoor is er geen verwarring mogelijk met spruiten, hoewel ze hier erg op lijken. Zoals reeds eerder werd opgemerkt, spruit de plant aan de basis, vaak door middel van stolonen. Om te bloeien stuwt de plant de bloemblaadjes in nauwelijks twee dagen tijd naar buiten. Het is, dat vind ik tenminste, erg leuk om in die tijd met regelmaat de kas in te lopen. Elke keer weer is de bloem een

stukje verder. In 1994 zag in op 22 juli de eerste tekenen van bloemblaadjes en de volgende middag bloeide de plant. Ik zal U de fotoserie besparen, de redactie ziet me trouwens al aankomen.

Mijn oudste plant kocht ik onder veldnummer reeds voor het tijdstip van de beschrijving. Deze plant ontwikkelde zich iets afwijkend en mag een buitenbeentje genoemd worden. Allereerst heeft deze op het oudste stammetje 16 ribben, wat volgens de officiële omschrijving aan de hoge kant is. Daarbij komt nog, dat de bloem een gedrocht is. Slechts enkele miezerige bloemblaadjes priemen de lucht in. Zouden die schamele bloembekleedsels wijzen op een verder gevorderde staat van succulentie? In dat geval zou het een andere soort moeten zijn en dat gaat te ver. Na de bloei vormt zich de vrucht. Deze wijkt nauwelijks af van die van andere soorten in het geslacht, al is zij misschien wat meer aan de bonkige kant. De laatste foto toont rijpwordende vrucht. Hiermede besluit ik het verhaal over een pretentieloze soort uit het geslacht *Echinocereus*. Toch heeft ook deze soort haar eigen verhaal, als je het maar goed volgt. Wat ziet U bij U in de kas?

Richard Burtonstraat 1, 1325 KK Almere.

Literatuur

- Lau A.B. (1984). *Echinocereus spinigemmatum* LAU Ein neuer *Echinocereus* aus Jalisco; *Kuvas* 35 (11): 248/250 en *Kuvas* 35 (12): 281
- Lau A.B. (1994). De geheimzinnig ravijnen van de Sierra Huichol in Nayarit; *Succulenta* 73 (3): 99/102
- Plowes D.C.H. (1990). An introduction to Stapeliad genera; *Cactus and Succulent Journal (U.S.)* Vol. 62: 112.
- Taylor N.P. (1985). *The Genus Echinocereus*, Collingridge Books: 107/108
- Taylor N.P. (1993). *Ulteriori studi su Echinocereus*; *Supplemento a Piante Grasse* Vol. XIII No 4 : 79/92.

HET GESLACHT THELOCACTUS

3. THELOCACTUS HASTIFER

Wim Alsemgeest, Rob Bregman en Rikus van Veldhuisen

Deze in liefhebberskringen nauwelijks bekende soort werd in 1931 beschreven, toen nog als *Echinocactus hastifer*. In 1935 bracht Knuth de soort over naar *Thelocactus*. Deze plant heeft ook nog even *Ferocactus hastifer* geheten als gevolg van een misser van Taylor in 1979. Gelukkig is Anderson zorgvuldiger te werk gegaan zodat de plant nu weer gewoon *Thelocactus hastifer* (Werderm. & Boedeker) F.Knuth heet.

De soortnaam betekent "spiesen dragend", hetgeen betrekking heeft op één van de meestal 4 middendoorns die inderdaad als een spies naar voren steekt. De randdoorns zijn wit tot licht-geel, evenals de grote pluizige areolen. De tot 5 cm brede bloemen zijn magenta van kleur. Omtrent de groeiplaats heeft lange tijd onduidelijkheid bestaan. De oorspronkelijke auteurs Werdermann en Bödeker wisten slechts dat de plant uit Mexico kwam; een preciezere aanduiding ontbrak. Sinds ongeveer 1986 weten we dat *T. hastifer* afkomstig is uit het grensgebied van de staten Hidalgo en Queretaro, bij het plaatsje Vista Hermosa op ongeveer 1700 m hoogte. Daarmee is *T. hastifer* (samen met *T. leucacanthus* die in hetzelfde gebied voorkomt) de meest zuidelijke *Thelocactus*. *Thelocactus hastifer* heeft zaden die sterk lijken op de zaden van *T. leucacanthus* en is daarom door ons in dezelfde groep geplaatst (zie de REM foto's). Echter in habitus is de plant tamelijk afwijkend, niet alleen van *T. leucacanthus* maar ook van de meeste andere Thelo's. De plant lijkt nog het meest op een spichtige *T. bicolor* die te weinig licht heeft gehad. De

1. *T. hastifer*, natuuroopname uit Mexico in 1994. Foto uit het archief van de Thelocactusclub.

stammetjes hebben een merkwaardige geelgroene kleur en kunnen 30 cm lang worden bij een maximale doorsnede van 5 cm. Na verloop van tijd wordt de kop te zwaar en gaat de plant "er bij liggen", waarna de kop zich weer wat opricht. Een ander typisch kenmerk van deze soort kwam naar voren na het zaaien. De jonge zaailingen hebben een gevederde bedoorning en hebben een dunne en slanke wortelhals, vergelijkbaar met *Gymnocactus subterraneus*, *G. mandragora* en *Coryphantha pulleineana*. (zie foto 3) Alle andere *Thelocactus*-soorten zijn in dit

2. *T. hastifer*, De Lakerveld-Bulthuis-kloon, type 1.
Foto's van Wim Alsemgeest

3. *T. hastifer*, let op de bijzondere gevederde bedoorning

stadium bolvormig met normale doortjes. Het is opmerkelijk te constateren dat zulke gevederde doortjes ook voorkomen bij zaailingen van *Gymnocactus* en *Turbini-carpus*. Dit zou kunnen betekenen dat *T. hastifer* de *Thelocactus*-soort is die qua verwantschap het dichtst bij de geslachten *Gymnocactus* en *Turbini-carpus* staat. Verder speculerend kunnen we de hypothese opstellen dat *T. hastifer* een restant zou kunnen zijn van een oude *Thelocactus*-groep waaruit na uitbreiding in noordelijke richting *T. bicolor* is voortgekomen. Zoals gezegd is *T. hastifer* tamelijk onbekend en dat komt mede doordat planten en zaden slechts mondjesmaat in de handel worden aangeboden. Bovendien doet dit materiaal het om de één of andere reden bij ons niet goed. Ook elders hebben we nog maar weinig mooie exemplaren van dit recente materiaal aangetroffen. Ook de kweek uit zaad valt bij deze planten niet mee. Ze bloeien slechts één maal per jaar (in de lente), soms blijft de bloei achterwege. Het gebeurt dan niet vaak dat 2 planten gelijktijdig bloeien. Daardoor hebben we nog niet veel zaden kunnen oogsten. Deze zijn verspreid via de zaadlijst van Ludwig Bercht; voor het Cliché-fonds was de hoeveelheid te gering. Ook is slechts enkele jaren zaad verspreid via Steven Brack en De Herdt. Het ziet er naar uit dat dit tijdelijk was. Vandaar dat we nu extra alert zijn op mogelijk oud materiaal van vóór de oorlog. We hebben daarvan nu 3 of 4 klonen.

De eerste werd ontdekt bij de firma Lakerveld in Lexmond. Deze firma koopt regelmatig verzamelingen op, zodat daar nogal eens oud materiaal opduikt. De Lakerveld-plant voldoet aan de oorspronkelijke beschrijving met gele bedoorning en dito areolen. De plant heeft het bij ons schijnbaar zeer naar de zin want na het bereiken van zijn maximale lengte (30 cm) ontstond

er aan de basis een spruit die ondertussen ook al 30 cm lang is. Deze vorm noemen wij type 1.

Van een tweede kloon, afkomstig van de firma Bulthuis in Cothen, hebben we via ruiling een plant te pakken gekregen. Deze plant was al 30 cm lang bij een diameter van 3,5 cm. De plant lijkt veel op die van Lakerveld, alleen zijn de langste middendoorns lichter van kleur. De plant is waarschijnlijk al zeer oud. Kennelijk heeft hij lange tijd een groeistoornis gehad, gezien de vergrijsde bedoorning in het onderste 3/4 deel van de plant. We wachten al jaren op een spruit. Ook deze vorm noemen wij type 1.

Verder hebben we een plant met gele middendoorns afkomstig van de Heer Rubingh te Soest in onze verzameling. Mogelijk behoort deze plant tot dezelfde kloon als die van Lakerveld of Bulthuis. Een plant van een derde kloon hebben we verkregen uit de verzameling van de Flevohof. Deze verzameling (die nu is opgeheven) was oorspronkelijk nog van het I.V.T. in Wageningen afkomstig. Bij deze plant zijn een aantal kenmerken afwijkend. De langste middendoorn springt er direct uit door zijn donker-roodbruine tot zwarte top tegen een achtergrond van witte areolen en randdoorns. Verder loopt de kop van de plant enigszins in een punt uit. Door deze eigenschappen vinden we dit de mooiste vorm. Deze vorm noemen wij type 2.

Eenzelfde plant hebben we sinds 2 jaar via Peter Melis in ons bezit en vorig jaar ontdekten we bij Cock Grootcholten tussen de restanten van een oude verzameling nog zo'n vorm. Deze plant bleek via de vroeger zeer bekende firma Jansen aan de Leyweg in Den Haag daar te zijn terecht gekomen. De plant was er slecht aan toe en we hebben hem nog juist van de ondergang weten te redden. Bij het verpot-

4. *T. hastifer*, de IVT Wageningen-P.Melis kloon. Type 2

5. *T. hastifer*, typisch verschijnsel bij deze plant; de spruiten ontspringen soms onder de grond bij de wortelhals. Grootcholten-Jansen kloon. Type 2.

T.hastifer, de nieuwe generatie kloon De Herdt. Type 1.

Kaart van een deel van Mexico, waarop de vindplaats van *Thelocactus hastifer* bij Vista Hermosa (zie merkteken) staat aan aangegeven.

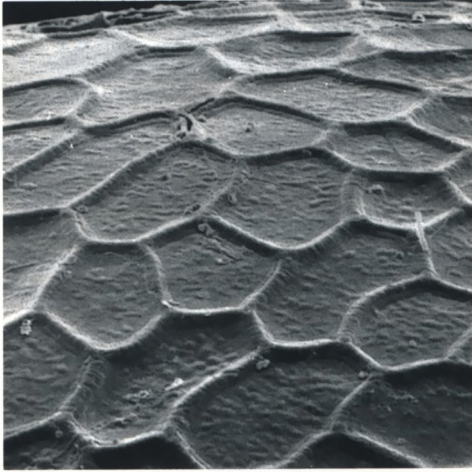
ten kwamen er 2 stekken tevoorschijn die merkwaardigerwijs niet aan de basis van de moederplant ontsproten maar aan de wortels (foto 5). Dit bijzondere kenmerk komt bij geen enkele andere *Thelocactus* voor. Wel zien we iets dergelijks o.a. bij *Gymnocactus subterraneus*, waar deze kloon van *T. hastifer*, ook door de typische bedoorning in de kop, wel iets van weg heeft.

Recent materiaal hebben we via de firma De Herdt in België kunnen bemachtigen. De bedoorning van deze nieuwe generatie is nog geler dan de planten van Lakerveld en Bulthuis. Dit blijkt ook de makkelijkst in bloei komende kloon te zijn. Deze vorm hoort volgens ons inzien ook bij type 1. Duidelijk is dat er twee verschillende vormen van *T. hastifer* in omloop zijn, nl: Type 1 -gele middendoorns, grovere planten, wat bloeiwilliger dan type 2 Type 2 -donker roodbruine middendoorns De standplaat van de vorm met de donkere middendoorns is onbekend. Het bestaan van verschillende vormen van *T. hastifer* wijst er wellicht op dat er meerdere, nu nog onbekende, groeiplaatsen zijn in de natuur.

p/a Stadhouderslaan 3,3417 TT Montfoort

Literatuur:

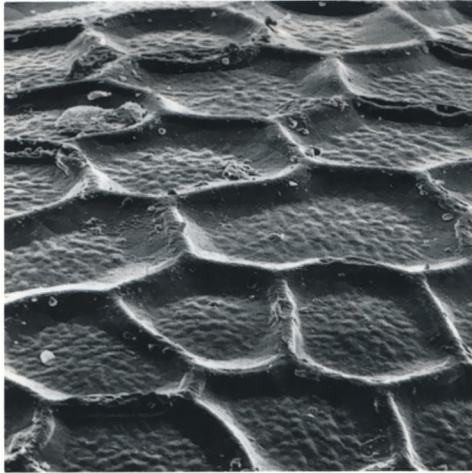
- Werdermann, E. & Bödeker, F. (1931). *Echinocactus hastifer*. Notizblatt des botanischen Gartens und Museums Berlin - Dahlem 11 : 274 - 276.
- Knuth, F. (1935). In: Backeberg, C. & Knuth, F. *Kaktus-ABC*: 360
- Taylor, N.P. (1984). A review of *Ferocactus* Britton and Rose. *Bradleya* 2:19-38
- Haas, R. (1985). *Thelocactus hastifer* (Werdermann & Boedeker) Knuth. *Kakteen u.a. Sukkulenten* 36 (7) : 142 - 143.
- Guzmán, U. & Arias, S. (1992). Nota sobre *Thelocactus hastifer*. *Cact. Suc. Mex.* 37: 38-40.
- Lausser, A. (1994). Die Hochebene von Vista Hermosa im Grenzgebiet von Hidalgo / Querétaro, Mexico. Ein Gebiet im Wandel der Zeit. *Kakteen u.a. Sukkulenten* 45 (5): 90-94.
- Zie deel 1 voor algemene literatuur.

T. hastifer, zijaanzicht, micropyle als een kuiltje rechtsonder zichtbaar (32x)

Detail van het zaadoppervlak (310x)

T. leucacanthus. Let op de grote overeenkomst met T. hastifer. Links: zijaanzicht, de micropyle als een kuiltje rechtsonder zichtbaar (32x)

Detail van het zaadoppervlak (310x)

Ondanks dat deze twee soorten in habitus enorm verschillen, is de zaadovereenkomst voor ons reden om deze twee soorten in dezelfde groep in te delen.

NIEUWE COMBINATIES EN NAMEN

VOOR CACTUSSEN UIT BRAZILIE, BOLIVIA EN PARAGUAY

Pierre J. Braun en Eddie Esteves Pereira

Echinopsis Zuccarini

E. bridgesii SD. ssp. *yungasensis* (Ritter)
P.J.Braun et Esteves comb. et stat. nov.

Basioniem: *E. yungasensis* Ritter, Kakteen
in Südamerika, Vol.2, 631, Spangenberg
1980

E. mamillosa Gürke ssp. *silvatica* (Ritter)
P.J.Braun et Esteves comb. et stat. nov.

Basioniem: *E. silvatica* Ritter, Succulenta
44: 24, 1965

E. rhodotricha K.Schumann ssp. *chacoana*
(Schütz) P.J.Braun et Esteves comb. et stat.
nov.

Basioniem: *E. chacoana* Schütz, Kakt.
Listy I, 1949.

Facheiroa Britton et Rose

F. squamosa ssp. *polygona* (Ritter)
P.J.Braun et Esteves comb. et stat. nov.

Basioniem: *Zehntnerella polygona* Ritter,
Kakteen in Südamerika I, 219-220, Span-
genberg 1979

Overzicht van het geslacht *Facheiroa*
(stand 1994)

Subgen. *Facheiroa*

F. cephalomelana Buining et Brederoo

F. estevesii P.J.Braun

F. pilosa Ritter

F. tenebrosa P.J.Braun et Esteves

F. ulei (Gürke) Werdermann

Subgen. *Zehntnerella* (Britton et Rose)
P.J.Braun et Esteves

F. chaetacantha (Ritter) P.J.Braun et
Esteves

var. *chaetacantha*

var. *montealtoii* (Ritter) P.J.Braun et
Esteves

F. squamosa (Gürke) P.J.Braun et Esteves
ssp. *squamosa*

ssp. *polygona* (Ritter) P.J.Braun et Esteves

Frailea Britton et Rose

F. castanea Backeberg ssp. *harmoniana*
(Ritter) P.J.Braun et Esteves comb. et stat.
nov.

Basioniem: *F. asterioides* Werdermann
var. *harmoniana* Ritter, Kakteen in Süd-
amerika, Vol.1, 211, Spangenberg 1979

F. cataphracta (Dams) Britton et Rose ssp.
duchii (Moser) P.J.Braun et Esteves stat.
nov.

Basioniem: *F. cataphracta* var. *duchii*
Moser, Nat.Cact.Succ.J. 32 (4): 83-84,
1977

ssp. *melitae* (Buining et Brederoo)
P.J.Braun et Esteves comb. et stat. nov.

Basioniem: *F. melitae* Buining et Bre-
deroo, Kakt.and.Sukk. 25 (6): 121-123,
1974

ssp. *tuyensis* (Buining et Moser) P.J.Braun
et Esteves stat. nov.

Basioniem: *F. cataphracta* var. *tuyensis*
Buining et Moser, Succulenta 50 (4):
64-65, (7): 135, 1971

F. gracillima (Monville ex Lemaire)
Britton et Rose ssp. *albifusca* (Ritter)

P.J.Braun et Esteves comb. et stat. nov.

Basioniem: *F. albifusca* Ritter, Succulenta
49: 124, 1970

ssp. *horstii* (Ritter) P.J.Braun et Esteves
comb. et stat. nov.

Basioniem: *F. horstii* Ritter, Succulenta 49:
124, 184-185, 1970

F. pumila (Lemaire) Britton et Rose ssp.
albiareolata (Buining et Brederoo)

P.J.Braun et Esteves comb. et stat. nov.

Basioniem: *F. albiareolata* Buining et
Brederoo, in Krainz, H. (Ed.): Die
Kakteen, Lieferung 53, 1973

ssp. *maior* (Ritter) P.J.Braun et Esteves
stat. nov.

Basioniem: *F. pumila* var. *maior* Ritter, Kakteen in Südamerika, Vol.1, 206, Spangenberg 1979

F. pygmaea (Spegazzini) Britton et Rose ssp. *altigibbera* (Ritter) P.J.Braun et Esteves stat. nov.

Basioniem: *F. pygmaea* var. *altigibbera* Ritter, Kakteen in Südamerika, Vol.1, 203, Spangenberg 1979

ssp. *aureinitens* (Buining et Brederoo) P.J.Braun et Esteves comb. et stat.nov.

Basioniem: *F. aureinitens* Buining et Brederoo, Succulenta 55 (4): 61-65, 1976

ssp. *asperispina* (Ritter) P.J.Braun et Esteves comb. et stat. nov.

Basioniem: *F. asperispina* Ritter, Succulenta 49: 124,184-185, 1970

ssp. *aureispina* (Ritter) P.J.Braun et Esteves comb. et stat. nov.

Basioniem: *F. aureispina* Ritter, Succulenta 49: 124, 184-185, 1970

ssp. *fulviseta* (Buining et Brederoo) P.J.Braun et Esteves comb. et stat.nov.

Basioniem: *F. fulviseta* Buining et Brederoo, Kakt.and.Sukk. 24: 170-172, 1973

ssp. *lilalunula* (Ritter) P.J.Braun et Esteves stat. nov.

Basioniem: *F. pygmaea* var. *lilalunula* Ritter, Kakteen in Südamerika, Vol.1, 203, Spangenberg 1979

F. schilinzkyana (Haage jr.) Britton et Rose ssp. *concepcionensis* (Buining et Moser) P.J.Braun et Esteves comb. et stat. nov.

Basioniem: *F. concepcionensis* Buining et Moser, Succulenta 50 (3): 49-50, (7): 135, 1971

Gymnocalycium Pfeiffer

G. anisitsii (K.Schumann) Britton et Rose ssp. *multiproliferum* (P.J.Braun) P.J.Braun et Esteves comb. et stat. nov.

Basioniem: *G. damsii* var. *multiproliferum* P.J.Braun, Kakt. and. Sukk. 42 (10): 228-231, 1991

G. marsoneri Fric ex Y.Ito ssp. *matoense*

Arrojadoa Britton & Rose subgen. *Albertbuiningia* P.J.Braun & Esteves: In het midden en links *A. multiflora* Ritter (BRAUN 400), rechts *A. dinae* Buining & Brederoo ssp. *nana* (P.J.Braun & Esteves) P.J.Braun & Esteves (BRAUN 415); typisch is de weekvlezige uitgroei en de tweekleurige bloemen. Foto's P.J.Braun

(Buining et Brederoo) P.J.Braun et Esteves comb. et stat. nov.

Basioniem: *G. matoense* Buining et Brederoo, Kakt.and.Sukk. 26 (12): 265-268, 1975

Harrisia Britton

H. pomanensis (Weber) Britton et Rose ssp. *bonplandii* (Parmentier) P.J.Braun et Esteves comb. et stat. nov.

Basioniem: *Cereus bonplandii* Parmentier, in Pfeiffer: Enum. Cact., 108, 1837 ssp. *tarijensis* (Ritter) P.J.Braun et Esteves comb. et stat. nov.

Basioniem: *Eriocereus tarijensis* Ritter, Kakteen in Südamerika, Vol.2, 557-558, Spangenberg 1980

Leocereus Britton et Rose

L. bahiensis Britton et Rose ssp. *barreirensis* (P.J.Braun et Esteves) P.J.Braun et Esteves stat. nov.

Basioniem: *L. bahiensis* var. *barreirensis* P.J.Braun et Esteves, Kakt. and. Sukk. 41 (9): 205, 1990.

ssp. *exiguospinus* (P.J.Braun et Esteves) P.J.Braun et Esteves stat. nov.

Basioniem: *L. bahiensis* var. *exiguospinus* P.J.Braun et Esteves, Kakt. and. Sukk. 41 (9): 205, 1990.

ssp. *urandianus* (Ritter) P.J.Braun et Esteves comb. et stat. nov.

Basioniem: *L. urandianus* Ritter, Kakteen in Südamerika I, 222-223, Spangenberg 1979

ssp. *robustispinus* (P.J.Braun et Esteves) P.J.Braun et Esteves stat. nov.

Basioniem: *L. bahiensis* var. *robustispinus* P.J.Braun et Esteves, Kakt. and. Sukk. 41 (9): 205, 1990.

Overzicht van het geslacht *Leocereus* (stand 1994)

L. bahiensis Britton et Rose

ssp. *bahiensis*

ssp. *barreirensis* (P.J.Braun et Esteves) P.J.Braun et Esteves

ssp. *exiguospinus* (P.J.Braun et Esteves) P.J.Braun et Esteves

ssp. *robustispinus* (P.J.Braun et Esteves) P.J.Braun et Esteves

ssp. *urandianus* (Ritter) P.J.Braun et Esteves

L. estevesii P.J.Braun

Micranthocereus Backeberg

M. flaviflorus Buining et Brederoo ssp. *densiflorus* (Buining et Brederoo)

P.J.Braun et Esteves comb. et stat. nov.

Basioniem: *M. densiflorus* Buining et Brederoo, Cact. Succ. J. (US) 46 (3): 113-116, 1974.

var. *uilianus* (Brederoo et Bercht)

P.J.Braun et Esteves comb. et stat. nov.

Basioniem: *M. uilianus* Brederoo et Bercht, Succulenta 63 (8): 178-183, 1984.

Overzicht van het geslacht *Micranthocereus* (stand 1994)

Subgen. *Micranthocereus*

M. auriazureus Buining et Brederoo

M. flaviflorus Buining et Brederoo

ssp. *flaviflorus*

var. *flaviflorus*

var. *uilianus* (Brederoo et Bercht)

P.J.Braun et Esteves

ssp. *densiflorus* (Buining et Brederoo)

P.J.Braun et Esteves

M. polyanthus (Werdermann) Backeberg

M. streckeri van Heek et Crieeking

M. violaciflorus Buining

Subgen. *Austrocephalocereus* (Backeberg)

P.J.Braun et Esteves

M. albicephalus (Buining et Brederoo)

Ritter

M. purpureus (Gürke) Ritter

Siccobaccatus P.J.Braun et Esteves

Siccobaccatus met de beide soorten *S. dolichospermaticus* (Buining et Brederoo) P.J.Braun et Esteves en *S. estevesii* (Buining et Brederoo) P.J.Braun et Esteves wordt door de auteurs als een zelfstandig geslacht opgevat. Het voorstel van Taylor en Zappi tot ondergeslacht van *Micranthocereus* wordt niet overgenomen.

Opuntia Miller

O. brasiliensis (Willdenow) Haworth ssp.

bahiensis (Britton et Rose) P.J.Braun et Esteves comb. et stat. nov.

Basioniem: *O. bahiensis* Britton et Rose, The Cactaceae, I: 210, 1919

ssp. *subacarpa* (Rizzini et Mattos Filho)

P.J.Braun et Esteves comb. et stat. nov.

Basioniem: *Brasiliopuntia subacarpa* Rizzini et Mattos Filho, Rev. Bras. Biol. 46 (2): 324, 1986

O. cognata (Ritter) P.J.Braun et Esteves comb. nov.

Basionym: *Platyopuntia cognata* Ritter, in Kakteen in Südamerika, Vol.1, 246, Spangenberg 1979

O. conjungens (Ritter) P.J.Braun et Esteves comb. nov.

Basioniem: *Platyopuntia conjungens* Ritter, in Kakteen in Südamerika, Vol.2, 494-495, Spangenberg 1980

O. limitata (Ritter) P.J.Braun et Esteves comb. nov.

Basioniem: *Platyopuntia limitata* Ritter, in Kakteen in Südamerika, Vol.1, 245, Spangenberg 1979

O. monacantha Haw. ssp. *brunneogemmia* (Ritter) P.J.Braun et Esteves comb. et stat. nov.

Basioniem: *Platyopuntia brunneogemmia* Ritter, in Kakteen in Südamerika, Vol.1, 34, Spangenberg 1979

O. palmadora Britton et Rose ssp. *cattingicola* (Werdermann) P.J.Braun et Esteves comb. et stat. nov.

Basioniem: *O. cattingicola* Werdermann, Notizbl. Bot. Gart. & Mus. Berlin, XII, 122-123, 1934

O. pyrhantha (Ritter) P.J.Braun et Esteves comb. nov.

Basioniem: *Platyopuntia pyrhantha* Ritter, in Kakteen in Südamerika, Vol.2, 497-498, Spangenberg 1980

O. sulphurea G.Don ssp. *brachyacantha* (Ritter) P.J.Braun et Esteves comb. nov.

Basioniem: *Platyopuntia brachyacantha* Ritter, in Kakteen in Südamerika, Vol.2, 501, Spangenberg 1980

ssp. *spinibarbis* (Ritter) P.J.Braun et Esteves comb. et stat. nov.

Basioniem: *Platyopuntia spinibarbis* Ritter, in Kakteen in Südamerika, Vol.2, 499-500, Spangenberg 1980

O. viridirubra (Ritter) P.J. Braun et Esteves comb. nov.

Basioniem: *Platyopuntia viridirubra* Ritter, in Kakteen in Südamerika, Vol.1.,35, Spangenberg 1979

ssp. *rubrogemmia* (Ritter) P.J.Braun et Esteves comb. et stat. nov.

Basioniem: *Platyopuntia rubrogemmia* Ritter, in Kakteen in Südamerika, Vol.1, 33-34, Spangenberg 1979

O. vitenilliflora (Ritter) P.J.Braun et Esteves comb. nov.

Basioniem: *Platyopuntia vitelliniflora* Ritter, in Kakteen in Südamerika, Vol.2, 498, Spangenberg 1980

ssp. *interjecta* (Ritter) P.J.Braun et Esteves comb. et stat. nov.

Basioniem: *Platyopuntia interjecta* Ritter, in Kakteen in Südamerika, Vol.2, 499, Spangenberg 1980

Arthroceus Berger
(subgen. Chapadocereus
P.J.Braun & Esteves
spinosissimus (Buining
en Brederoo) Ritter
(BRAUN 289)

Pilosocereus Byles et Rowley

P. aurisetus (Werdermann) F.Buxbaum
ssp. *densilanatus* (Ritter) P.J.Braun et
Esteves comb. et stat. nov.

Basioniem: *P. werdermannianus* (Buining
et Brederoo) Ritter var. *densilanatus*
Ritter, in *Kakteen in Südamerika*, Vol. 1,
77, Spangenberg 1979

ssp. *supthutianus* (P.J.Braun) P.J.Braun et
Esteves comb. et stat. nov.

Basioniem: *P. supthutianus* P.J.Braun,
Kakt. and. Sukk. 36 (5): 100-103, 1985

ssp. *werdermannianus* (Buining et Bre-
deroo) P.J.Braun et Esteves comb. et stat.
nov.

Basioniem: *P. werdermannianus* Buining
et Brederoo, *Kakt. and. Sukk.* 26 (4):
74-77, 1975

P. catingicola (Gürke) Byles et Rowley
ssp. *arenicola* (Werdermann) P.J.Braun et
Esteves comb. et stat. nov.

Basioniem: *P. arenicola* Werdermann, in
Brasilien und seine Säulenkakteen, 109,
Neudamm 1933.

ssp. *hapalacanthus* (Werdermann)
P.J.Braun et Esteves comb. et stat. nov.

Basioniem: *P. hapalacanthus* Werdermann,
in *Brasilien und seine Säulenkakteen*,
110-111, Neudamm 1933.

ssp. *robustus* (Ritter) P.J.Braun et Esteves
comb. et stat. nov.

Basionym: *P. robustus* Ritter, in *Kakteen*
in *Südamerika*, Vol.1, 72, Spangenberg
1979

P. flavipulvinatus (Buining et Brederoo)
Ritter ssp. *carolinensis* (Ritter) P.J.Braun
et Esteves comb. et stat. nov.

Basioniem: *P. carolinensis* Ritter, in
Kakteen in Südamerika, Vol.1, 80-81,
Spangenberg 1979

var. *robustispinus* (Ritter) P.J.Braun et
Esteves comb. nov.

Basioniem: *P. carolinensis* Ritter var.
robustispinus Ritter, in *Kakteen in*
Südamerika, Vol.1, 81, Spangenberg 1979

P. oligolepis (Vaupel) Byles et Rowley
ssp. *kanukuensis* (Alexander) P.J.Braun et
Esteves comb. et stat. nov.

Basioniem: *Cephalocereus kanukuensis*
Alexander, *Lloydia* 2: 200, 1939

P. piauhyensis (Gürke) Byles et Rowley
ssp. *gaturianensis* (Ritter) P.J.Braun et
Esteves comb. et stat. nov.

Basioniem: *P. gaturianensis* Ritter, in
Kakteen in Südamerika, Vol.1, 81-82,
Spangenberg 1979

ssp. *mucosiflorus* (Buining et Brederoo)
P.J.Braun et Esteves comb. et stat. nov.

Basioniem: *Pseudopilocereus mucosiflorus*
Buining et Brederoo, *Kakt. and. Sukk.* 28:
201-203, 1977

Tacinga Britton et Rose

T. funalis Britton et Rose ssp. *atropurpu-*
rea (Werdermann) P.J.Braun et Esteves
comb. et stat. nov.

Basioniem: *T. atropurpurea* Werdermann,
Not. Bot. Gart. & Mus. Berlin, XII, 223,
1934

Overzicht van het geslacht *Tacinga* (stand
1994)

T. braunii Esteves

T. funalis Britton et Rose

ssp. *funalis*

ssp. *atropurpurea* (Werdermann) P.J.Braun
et Esteves

Uebelmannia Buining

Subgen. *Leopoldohorstia* P.J.Braun et
Esteves subgen. nov.

A subgen. *Uebelmannia* plantis rupicolis,
costis non mamillosis, areolis in costa
confertis, spinis pectiniferis, floribus
parvis, fructibus rubris et maioribus,
seminibus maioribus cum testa glabra.
Plantae crescunt in vicinitate urbis Dia-
mantina, in montibus ("campo rupestre")
Serra do Espinhaço/Minas Gerais.

Typus: *Uebelmannia pectinifera* Buining,
Nation. Cact. Succ.J. 22: 65, 86-87, 1967

NIEUWE COMBINATIES IN SCLEROCACTUSSEN - 2

Frits Hochstätter.

vervolg van Succulenta 74-1: pag 44

De geldige omschrijving is:

Sclerocactus whipplei (Engelmann & Bigelow) Britton & Rose ssp. busekii Hochstätter subspecies nov.

Flos alba, spinae centrales: 5, ab eae 2 papyracea et 1 hamatae in adulescens postea. Holotypus depositus in Herbario

Universitatis Hamburgensis sub numero FH 52.1; 27.11.1994.

De beschrijving van ssp. *busekii* is grotendeels gebaseerd op *Sclerocactus pubispinus* (Engelmann) Woodruff & Benson var. *sileri* L. Benson

Postbus 510201, d 68242 Mannheim, Duitsland.

*****

TIJDSCHRIFTEN

Cactus & Succulent Journal (U.S.) 66 - 1 [1994]

Lavranos & Rööslï beschrijven een nieuwe *Aloe* uit Madagascar, te weten *A. fragilis*, in een artikel over *A. guillaumetii*. Een bijdrage van Forster handelt over tropische stranden en de daar groeiende *Euphorbia atoto* in Australië en Papuasia. *Echeveria subcorymbosa*, een vondst van Lau en al onder deze voorlopige naam in verzamelingen doorgedrongen, wordt nu officieel beschreven door Kimmach & Moran.

Stephenson bezocht het eiland Fuerteventura en vond daar *Euphorbia handiensis* in habitat.

Nog een nieuwbeschrijving, en wel van *Anacampseros scopata*, komt uit de pen van Williamson.

Cahoon schrijft over *Sansevieria canaliculata* Deno houdt zich bezig met de rol van gibberelline [een groeihormoon] bij kieming en groei van cactussen.

Glover bericht over een reis, die hem o.a. naar Engeland, Kenia en Zwitserland voerde.

Verder korte stukjes in de categorie 'een praatje bij een plaatje, nieuwtjes en berichten uit de literatuur.

2 [1994]

Dit nummer begint met een korte beschrijving van de planten, die dit jaar bij de Huntington Botanical Gardens in de aanbidding zijn, veelal van foto's voorzien. Williamson geeft een beschrijving van een 'sprookjesbos' in Namibië, vooral bestaand uit *Moringa ovalifolia*.

Wilkins wijdt een bijdrage aan de succulente

Cucurbitaceae, zeg maar: Komkommerachtigen. Uhl houdt zich onledig met kruisingsproducten waarbij Dudleya's betrokken zijn. Hammer geeft de nieuwbeschrijving van *Neohenricia spiculata*: alweer een monotypisch geslacht minder!

P.Kamau Mbugua bericht over een drietal Keniaanse *Sansevieria*-soorten.

Ook dit nummer wordt gecompleteerd met ditjes en datjes uit de wereld van cactus en vetplant.

3 [1994]

Een collectie kleurige *Echeveria*'s siert de omslag van dit nummer. Fitz- Maurice verhaalt over een bezoek aan de vindplaats van *Mammillaria schwarzii*. Schneider bezocht de opening van de grote Sonora-desert tentoonstelling in North Carolina. Shirley houdt zich bezig met de vermeerdering van *Ceropegia*'s. Over de aantasting van *Cylindropuntia*'s door Cochenilleluizen handelt een opstel van Vega-Villasante e.a.

Mayhew & Wiens schrijven over virussen in succulente planten. Over *Moringa drouhardii*, een endemische plant uit Madagascar, handelt een bijdrage van Staples & Medbury. Barad schrijft over zijn belevenissen in zijn verzameling.

Moran beschrijft een nieuwe soort: *Lenophyllum latum*, uit noordoost Mexico.

McIntosh beschrijft de cultuur van cactussen met behulp van de zgn. 'Rivas-methode', een manier van zaaien, waarbij het zaaisel met microgolven gesteriliseerd wordt.

Nieuws en berichten maken dit nummer compleet.

Ton Pullen

ERIOSYCE, THE GENUS REVISED AND AMPLIFIED DOOR FRED KATTERMANN

EEN BOEKBESPREKING

Simon Kooy

Veertien jaar nadat Friedrich Ritter zijn 'Kakteen in Südamerika' in 4 delen het levenslicht liet zien is er voor de liefhebbers van Chileense cactussen door Fred Kattermann een geheel nieuwe revisie, in boekvorm, gemaakt over het geslacht *Eriosyce*.

Het geslacht *Eriosyce* Phil. (*Cactaceae*) is herzien en verder ontwikkeld; het omvat nu 33 species met verschillende subspecies en variëteiten die vroeger werden gerangschikt in de geslachten *Eriosyce* en *Neoporteria* sens. lat. *Eriosyce* zoals thans wordt omschreven, kent een verspreidingsgebied langs de westkant van Zuid-Amerika, van centraal Chili tot zuid west Peru, en aan de oostzijde van de Andes in westelijk Argentinië, van Mendoza tot aan Salta. De gegevens waarop de studie is gebaseerd, zijn ontleend aan veld-observaties en herbariummateriaal, verzameld door de auteur Fred Kattermann. De nomenclatuur werd door David Hunt, Nigel Taylor en

Daniela Zappi van Kew Garden gereedgeerd. Polygenetisch onderzoek is verricht door Robert Wallace werkzaam bij de Iowa State University. Een nieuw species, *E. laui*, wordt beschreven door J. Lüthy, verbonden aan het botanisch instituut van de universiteit van Bern. De studie van de zaad-morfologie werd met behulp van de Scanning Electron Microscope gedaan en verder zijn alle taxa voorzien van een 'sleutel', volledig beschreven en geïllustreerd door middel van vele kleurenfoto's en gedetailleerde tekeningen van zowel de bloemen als vruchten. Het geslacht is verdeeld in 2 secties, zijnde de sectie *Eriosyce* en de sectie *Neoporteria*. Verdere verdeling vindt plaats door gebruik te maken van subsecties. Alle nieuwe namen, combinaties en synoniemen zijn gepubliceerd en uitgelijst. Belangrijk in het boek zijn ook de landkaarten waarop is aangegeven waar de planten groeien en wie de 'buren' zijn, om zo inzicht te verkrijgen in eventuele verwantschappen.

Een studie vooraf

De meest recente taxonomische verhandeling van deze groep planten als boven aangegeven dateert van 1958-1962 van de hand van Curt Backeberg. De verhandeling later door Ritter gemaakt in 1980 kan worden gekenmerkt als een catalogisering van beschrijvingen van de bekende plantpopulaties. Het mist immers een goede

'sleutel' tot de diverse species. Backeberg heeft de planten onderverdeeld in de geslachten *Eriosyce*, *Islaya*, *Horridocactus*, *Neochilenia*, *Neoporteria* en *Pyrrhocactus*. Donald & Rowley (1966) lieten van de genoemde namen alleen maar *Neoporteria* voortbestaan, alsmede *Eriosyce*. In het verleden was *Eriosyce* altijd uitgesloten geweest van enige revisie van de Zuid-Amerikaanse cactussen, zo ook in het werk van Donald en Rowley, alhoewel zij veronderstelden dat *Eriosyce* zeer nauw verwant was met *Neoporteria*. In een complete studie kan en mag *Eriosyce* echter niet worden uitgesloten.

Huidige studie

Fred Kattermann baseert zijn conclusies op zijn ruim tienjarige studie van meer dan 500 veld-populaties, gemaakt tijdens zijn vele reizen naar Argentinië, Chili en Peru. Observaties in het veld en in de kas werden gedocumenteerd met foto's van planten, bloemen en vruchten. Daarnaast werd een referentie-herbarium aangelegd en werden naast de vele aantekeningen ook zeer gedetailleerde tekeningen gemaakt. Een gedetailleerde studie van de zaad-morfologie werd uitgevoerd met behulp van een Scanning Electron Microscope (SEM). De diverse specifieke karakters van vrucht, bloem, zaad, plantlichaam etc. werden vergeleken; alle herkenbare species lieten 58 specifieke karakters zien die van taxonomische waarde waren. De resultaten werden in een computer-analyse matrix geplaatst en met de reeds 'intuïtief' aanwezige kennis vergeleken om zo te komen tot een classificering van de groep planten. Voorwaar geen eenvoudige taak.

Conclusie

De gegevens die via de computer met elkaar gematched waren resulteerden in een combinatie van *Eriosyce* met *Neopor-*

teria. De regels die gelden in de nomenclatuur verlangen dat *Eriosyce* de leidende naam voor het geslacht moet zijn. De verkregen gegevens suggereerden tevens dat op species niveau een veel bredere benadering tot stand moest komen dan van tevoren was verondersteld. Veel van de beschreven taxa blijken opgevat te moeten worden als lokale populaties en representanten van veel grotere species complexen. De hoeveelheid doorns en hun lengte, aantal ribben, kwantitatieve bedekking van de bloembuis etc. zijn door de standplaats-omgeving beïnvloed en daardoor van weinig betekenis voor een goede classificering. Verkeerde interpretatie in het verleden, incomplete gegevens, het voorbij gaan aan de regels van de nomenclatuur, en een tendens onder auteurs om individuele populaties te beschrijven als een nieuw soort, heeft er toe geleid dat er een groot aantal onacceptabele of bedenkelijke namen in omloop is gekomen waardoor een groot aantal taxonomische problemen is ontstaan. Veel van deze namen moeten nu hetzij als synoniem worden aangemerkt, dan wel worden afgedankt bij gebrek aan een juiste typering.

Geldige species

De sectie *Eriosyce*, subsectie *Eriosyce* met daarin *E. aurata* en *E. rodentiophila*, groeit in Chili vanaf de 34e breedtegraad tot de 25e zuidelijke breedtegraad. Het zijn over het algemeen grote planten, soms wel met een doorsnede en hoogte van 50cm, voorzien van een robuuste bedoorning, de bloemen en vrucht zijn overdekt met dikke wol, de bovenste schut-schubben hebben dichte op doornen lijkende borstels die boven de bloembladen uitsteken. Subsectie *Pyrrhocactus* met daarin *E. bulbocalyx*, *E. strausiana*, *E. umadeave*, *E. andreana* en *E. villicumensis*, groeien in Argentinië, bijna parallel aan de subsectie

Eriosyce, met de hoge Andes tussen hun beide groeigebieden. De planten zijn smaller, bloemen en vruchten hebben minder wolbekleding, de vrucht en het zaad zijn verschillend.

Subsectie *Islaya* heeft één overgebleven species, *E. islayensis*. Deze soort groeit vanaf de noordelijke grens van Chili tot aan het zuiden van de stad Lima in Peru. Op het voorgenoemen tijdstip van verschijnen van het boek beperkte de kennis van de auteur zich tot de populatie die beschreven was als *Islaya krainziana*. Sinds de publikatie bezocht de auteur 18 verschillende populaties van het voormalige geslacht *Islaya* in zuid Peru die met elkaar het merendeel van de beschreven *Islaya* soorten afdekte. De verzamelde gegevens gaven echter geen aanleiding om het voorgenoemen standpunt met betrekking tot het samenvoegen in één species te herzien. De planten zijn smaller dan de vorige, meestal tussen de 6-12 cm diameter, de bloembuis is bedekt met dikke wol, de bloemen zijn veelal citroengeel en de vrucht blaast zich groot op naarmate de rijpheid nadert.

De sectie *Neoporteria* subsectie *Horridocactus* groeit in Chili van de 34e tot de 19e graad. Deze subsectie omvat de soorten *E. recondita*, *E. curvispina*, *E. kunzei*, *E. limariensis*, *E. confinus*, *E. crista*, *E. garaventai*, *E. aspillagai*, *E. marksiana*, *E. engleri*, *E. heinrichiana*, *E. napina*, *E. odieri*, *E. taltalensis* en *E. occulta*. De diameter van de planten varieert van een 20 cm tot een miniatuurvorm van 2-3 cm. De bloemen, vruchten en zaad variëren parallel aan de plant-grootte. De bedekking van het vruchtbeginsel en de bloembuis varieert van bijna naakte axillen tot een dichte bedekking, kleur van de bloem geel, rose tot diep karmijnrood; vrucht verlengd bij rijpheid van bijna klein tot verschillende keren de diameter van de vrucht.

Subsectie *Chileosyce* omvat *E. esmeraldana*, *E. aerocarpa*, *E. krausii*, *E. tenebrica* en *E. laui*. De planten in deze subsectie zijn allemaal klein, met voor deze species karakteristieke bloem, vrucht en zaad.

Subsectie *Neoporteria* omvat *E. chilensis*, *E. subgibbosa*, *E. sociabilis*, *E. senilis* en *E. villosa*. Deze subsectie omvat de groep planten welke worden bestoven door de kolibries. Zij hebben allemaal een karmijnrode bloemkleur, met uitzondering van *E. chilensis* var. *albidiflora*, de binnenste bloembladen 'leunen' binnenwaarts naar de stijl. Sommige vormen een langere bloembuis, terwijl vrucht en zaad gelijk zijn met die in de subsectie *Horridocactus*.

Kommentaar vanuit oogpunt gespecialiseerde verzamelaar:

Het boek van Fred Kattermann is van groot belang voor de serieuze verzamelaar. Na Fr. Ritter bleven er veel vragen onopgelost. Verwantschappen werden wel of niet onderkend, nieuwe namen ontstonden, namen vervielen, maar ook nieuwe soorten werden beschreven.

Moet het werk van Ritter met het verschijnen van het boek van Kattermann nu maar naar de achtergrond geschoven worden? Neen. Unaniem zijn de in Chilenen gespecialiseerde verzamelaars van mening dat Ritter voor ons van groot belang is geweest en ook zal blijven. Wij moeten niet vergeten dat Ritter binnen zijn mogelijkheden enorm innovatief is geweest. Zijn zeer gedetailleerde beschrijvingen zijn van groot belang geweest en zullen altijd waarde houden, immers zijn boek was gebaseerd op zijn jarenlange veldwerk. Hij had echter niet de technische middelen die de wetenschap nu wel heeft. De waarde van zijn boek is mede het samenbrengen van alles wat gepubliceerd is. Zie daartoe alleen al zijn polemieken betreffende *Thelo-*

cephala lembcke blz. 1005-1010. Door o.a. het gebruik van computermodellen wordt het mogelijk om verbanden te leggen en conclusies te trekken. Gebruik van de SEM technologie in het onderzoek zoals Kattermann heeft gedaan, legt weer nieuwe verbanden, die visueel niet vastgesteld konden worden. Toen ik Fred Kattermann in juni 1988 voor het eerst ontmoette en hij mij zijn ideeën aangaf heb ik getwijfeld of dit de juiste richting was. Hij had kort daarvoor zijn ideeën over een revisie van het geslacht *Eriosyce* uiteengezet op het IOS congres in Zimbabwe. Toen hij mij dia's toonde van zaden en de verbanden aantoonde tussen de soorten, stonden wij aan de vooravond van een sensationele doorbraak. Jaren zijn voorbij gegaan en binnen onze kleine kring van gespecialiseerde liefhebbers hebben wij afwachtend gereageerd. Nu het boek definitief zijn vorm heeft gekregen en de opzet van de revisie duidelijk is geworden, durf ik te stellen dat Kattermann erin is geslaagd door het geslacht heen te kijken en een nieuwe impuls gegeven te hebben aan de 'oplossing' van de vele vragen die na Ritter zijn blijven bestaan. Toch blijft het lastig om je denkpatroon om te zetten, want vele bekende namen zijn er plots niet meer. Moeilijk, maar een studie waard. Moeten nu alle etiketten de verzameling uit? Ik denk het niet, want het zal nog zeer lang duren voordat alle zaad- en plantenlijsten de namen van Kattermann als 'waarheid'

zullen overnemen. Dat toch een goede stap is gezet blijft overeind staan. Een zeer goed boek voor een ieder die meer dan geïnteresseerd is in de planten van Zuid-Amerika en kennis wil nemen van een moderne onderzoeksmethode. Het laat zien waar een hobbyist, via veel zelfstudie aan diverse universiteiten op het gebied van biologie, toe in staat is, want van beroep is Fred Kattermann elektrotechnisch ingenieur.

Het boek is direct verkrijgbaar bij Fred Kattermann, 719 Route 519, Wantage, NJ 07461, USA voor \$30.00 voor de paperback versie en \$45.00 voor de ingebonden versie excl. de porto-kosten. Gelet op de lage dollarkoers geen duur boek dat volledig in kleur is geïllustreerd met 125 afbeeldingen, 176 pagina's, 13 landkaarten van de verspreidingsgebieden en 17 pagina's zwart-wit SEM-afbeeldingen.

In Engeland kan het boek besteld worden bij David Hunt, Succulent Plant Research, 54 Priory Road, Richmond Surrey TW9 3DH, fax. +44 81 940 1100 of tel. +44 81 940 2543

Dit is voor Europa wel zo gemakkelijk in verband met de betalingsmogelijkheden per Eurocheque (vrij van kosten!). Voor eventuele vragen kunt u natuurlijk ook bij mij terecht.

Ik wens u veel leesplezier.

Groeneveld 4, 2203 BP Noordwijk

BOEKBESPREKING

Sjef Theunissen

Cactaceas en la flora silvestre de Chile door Adriana E. Hoffmann J.

Uitgeverij Empresa El Mercurio S.A.P., Santiago de Chile 1989, 272 p. gebonden. Prijs \$ 8000 (bij Köpper/Wuppertal DM 75,- in 1990).

Het is een bekend gegeven, dat boeken over cactussen uitgegeven worden in Duitsland of Engeland, omdat de belangstelling voor deze planten in die landen kennelijk het grootst is. Dat er ook verschijnen in het Spaans en dan nog wel van een auteur in Zuid Amerika mag als een geheel nieuw feit gezien worden.

Wij missen werkelijk de inbreng en deskundigheid ter plekke die ons iets te vertellen hebben over de cactusflora in Zuid Amerika.

Adriana Hoffmann is geen onbekende voor de wat meer belezen cactusliefhebber en heeft al meer publicaties op haar naam staan. Haar laatste werk, een uitputtende behandeling van de cactusflora in Chili, zag ik voor het eerst bij een vriend in Beieren en ik was meteen weg van deze uitgave. Het kostte tamelijk veel moeite om een van de 5000 gedrukte exemplaren te pakken te krijgen, maar het is gelukt. Voor mij ligt een boek met een volkomen frisse aanpak, zoals ik er verder geen ken. Het boek bevat 88 aquarellen van cactussen die in Chili voorkomen, stuk voor stuk kunstwerkjes van Andrés Jullían. Naast een weergave van de solitaire groeivorm wordt, verkleind, vaak de groepenvormende groei weergegeven, alsmede de bloem, soms een bloemsnede, vrucht en/of areoolvorm. In zw/w-tekening wordt dikwijls ook de situatie op de standplaats weergegeven. De aquarellen zijn in veel gevallen nauwelijks van kleurenfoto's te

onderscheiden.

De auteur gaat uit van de nieuwe indeling van Hunt & Taylor.

Bij elke soort wordt de volledige Latijnse benaming aangegeven, alsmede de literatuurplaats, waar de soort is beschreven. Daarnaast wordt de in Chili gebruikelijke volksnaam vermeld, het basioniem en de synoniemen, de plaatsen in de overige literatuur waar illustraties van de betreffende soort zijn te vinden, gevolgd door een nauwkeurige beschrijving van de soort. Afgesloten wordt met een weergave van het complex van planten die nauw verwant zijn, met een sleutel voor de verschillende variëteiten. Van elke soort wordt bovendien nog vermeld of het voortbestaan gevaar loopt of niet.

Na een algemene inleiding volgt een hoofdstuk over de familie der Cactaceën, waarin o.a. de verschillende wortel- en stengelvormen aan de orde komen. In dit hoofdstuk komen ook de andere onderdelen van de planten ter sprake. We worden ingewijd in de evolutie der Cactaceae, waarbij het verwantschapssysteem van Prof. Barthlott gevolgd wordt. Aandacht wordt ook besteed aan de ecologie van de cactussen, waarbij enkele misverstanden uit de weg worden geruimd. Voor de studie van de cactussen in haar land, verdeelt de auteur het in 12 regio's, die alle hun eigen kenmerken hebben. Een kort hoofdstuk wordt ook gewijd aan het praktische gebruiksnut van deze planten.

Een overzicht van de geschiedenis van de bestudering der Cactaceae wordt afgesloten met een opsomming van tijdschriften die gespecialiseerd zijn op het gebied van cactussen en de vermelding van enkele botanische tuinen.

Na deze wat algemene inleiding wordt overgegaan op de bestudering van de cactussen van Chili; concluderend moet gesteld worden, dat de cactussen een plantengroep zijn, die gevaar loopt uit te sterven. Alvorens over te gaan op een sleutel voor de Chileense cactussen, wordt een zeer uitvoerige verklaring gegeven voor de botanische termen die in het volgende deel regelmatig voorkomen. Na een uitvoerige bibliografie met niet minder dan 86 titels volgen als afsluiting nog een lijst van de door de IOS- werk-

groep geaccepteerde geslachten, een opsomming van de in het boek opgenomen afbeeldingen, een index van in Chili gebruikelijke volksnamen en tenslotte nog een opsomming van de voorkomende wetenschappelijke namen (in vóór- Tayloriaanse vorm).

Als U dit boek te pakken kunt krijgen en de prijs en taal geen bezwaar zijn, is het zonder meer een aanrader, speciaal misschien voor afdelingsbibliotheken, omdat dan de gebruikersbasis wat breder is.

Vierschaarstraat 23, 4751 RR Oud Gastel.

*****

TIJDSCHRIFTEN

Cactaceas y succulentas mexicanas jaargang 38, 1993

Nr. 1. Hernandez-Barrera et al. geven een literatuuroverzicht m.b.t. *Mammillaria carmenae* aangevuld met veldgegevens. Macias en Basanez beschrijven het vinden van *Echeveria pringlei* in de Barranca de Tonalá. Sandoval gaat kort in op *Beaucarnea*. De reproductieve groei (bloemen, vrucht, zaad) van de Pitayo (*Stenocereus queretaroensis*) wordt beschreven door Lomeli-Mijes en Pimienta-Barrios. Kort wordt aandacht besteed aan de in 1985 geïnitieerde botanische tuin van het Technologisch Instituut van Ciudad Victoria, Tamaulipas.

Nr. 2. Meyran presenteert de nieuwbeschrijving van *Mammillaria haasii*, een nieuwe soort uit de groep rond *M. spinosissima*. De ecologische en demografische aspecten van *Ariocarpus trigonus* zijn bestudeerd en Avalos et al. berichten daarover. Martinez geeft een overzicht van de andere succulenten, voorkomend in de Barranca El Nogal, Tapalpa. Basanez et al. vonden een *Nopalea* geïnfecteerd met een maretak, *Phoradendron*

robinsonii; dit is de derde keer dat over parasieten op cactussen wordt bericht.

Nr. 3. Hernandez-Barrera heeft zich bezig gehouden met de plantdichtheid van *Obregonia denegrii* en bericht daarover. Moeller-Villar geeft een lijst van cactussen en andere succulenten die voorkomen in de Sierra de la Paila. De helft van dit nummer wordt gevuld met een artikel over pollenmorfologie van een aantal cactussen die groeien rond het Botanisch instituut Chamela, Jalisco.

Nr. 4. Na enkele inleidende woorden sommen Martinez en Jimenez de succulente soorten op die voorkomen in het Jaumave dal in Tamaulipas, Mexico. Pimienta-Barrios en De la Luz weten een artikel vol te schrijven over gewicht en chemische samenstelling van de vruchten van *Stenocereus queretaroensis*. In een volgend artikel roepen de auteurs op tot een verantwoord en nuttig gebruik van de natuurlijke cactusbronnen van Mexico ter bestrijding van de door buitenlanders geëxploiteerde natuurlijke bronnen (planten en zaad). Rivas beschrijft zijn zaaimethode.

Ludwig Bercht

TIJDSCHRIFTEN

Aloe jaargang 29, 1992

Nr. 1. Het gehele nummer wordt gevuld door Ernst van Jaarsveld, die een historisch overzicht gecombineerd met een gehele revisie van het geslacht *Gasteria* geeft. Een zeer praktische index sluit dit overzicht af.

Nr. 2. Bruyns bespreekt de twee subspecies van *Euphorbia monteiroi*, alsmede de gevonden overgangsvormen. Frandsen geeft de nieuwbeschrijving van *Tridentea pusilla*, een met *T. parvipunctata* verwante soort. Forster bespreekt uitvoerig de succulente soorten van *Sarcostemma*. Hardy neemt u mee naar Kaokoland, een prachtig stukje natuur in Namibië.

Aloe jaargang 30, 1993

Nr. 1. Op de voorplaat een prachtige afbeelding van *Aloe peglerae*. In woord en beeld stelt Van Jaarsveld zeven grote succulententuinieren voor: Monaco, Zürich, Huntington in San Marino(USA), Phoenix, Kirstenbosch, Karoo in Worcester en Sheilam Nursery. Dezelfde Van Jaarsveld en Nordenstam bespreken *Pteronia heterocarpa*. Du Plooy bericht over het kiemingsaantal per zaadcapsule van vele Lithops-soorten. Verder artikelen over *Macropetalum burchellii*, *Aloe aculeata* op een Zuid-Afrikaanse munt, de *Ceropegia*'s van het Makatini Flats, de Australische *Bulbine vagans* en *Ceropegia multiflora*.

Nr. 2. Het gehele nummer is een rijk geïllustreerde synopsis van succulente plantegeslachten in zuidelijk Afrika. Het omvat tevens een goede literatuurlijst waar de laatste revisie of overzicht is te vinden. Niet opgenomen zijn de geslachten van de Mesem-familie.

Nr. 3/4. Weisser en Laubscher beschrijven ecologische studies aan *Copiapoa solaris*. Venter geeft een gedetailleerd overzicht van de *Adenia*-soorten in Transvaal. Hammer laat de lezer de zin en

onzin van splitters en lumpers in de taxonomie zien. Kimmach stelt enkele succulente planten uit Amerika voor. Aan de hand van enkele voorbeelden laat dezelfde Kimmach de verscheidenheid in cactussen zien. Metcalf gaat in op *Dorstenia*, Lavranos belicht enkele succulenten van Somalië, Schollenberger schrijft over *Tylecodon* en Hammer geeft aanwijzingen voor de cultuur van moeilijke mesems. Marx schrijft uitvoerig over de bolvormige *Euphorbia*'s. Kimberley geeft een overzicht van de succulente flora van Zimbabwe. De al eerder genoemde Marx toont ook enige succulenten die voorkomen in het zuidoosten van de Kaaprovincie. Peckover sluit af met een artikel over taxonomische problemen bij *Brachystelma*.

Losbladige uitgave van de Studieclub

Disco-cactus

Midden vorig jaar is verschenen de derde serie in een serie van vier over de soorten en variëteiten van het geslacht *Discocactus*. Op één blad - waarschijnlijk voor en achterzijde, alhoewel het voorliggende exemplaar in dat opzicht mogelijk een misdruk is doordat op de achterzijde van de ene het voorblad van de volgende staat - vindt men waar de soort beschreven staat, een korte beschrijving, enige opmerkingen en een kaartje met de aanduiding van de groeiplaats. De foto's zijn van een redelijke kwaliteit. Deze derde aflevering bevat naast 15 beschrijvingen een - niet volledig - overzicht van veldnummers die betrekking hebben op *Discocactus*-soorten. Ter aanvulling voor de studieclub, de groeiplaats van *D. lindaianus* E1 is nabij Cavalcante. Voor verder inlichtingen: P. van der Laken, Talingstraat 6, 2406 EL Alphen a/d Rijn.

Ludwig Bercht

Inhoud

Redactioneel	
Jan Jaap de Morree.....	98
Succulentennieuwtjes	
Ton Pullen.....	99
Hobby	
Het kweken van moeilijke soorten	
WimAlsemgeest.....	100
Echinocereus cinerascens var. ehrenbergii	
Henk Krijnen.....	104
Een maatjete groot...?9. Cleistocactus strausii	
Ton Pullen.....	105
Propaganda	
Gerard de Lange.....	106
Borzicactinae - 12. Oreocereus celsianus	
Rob Bregman.....	108
Lithops lesliei en zijn neven en nichten	
Aat de Vries.....	110
Mammillaria duwei	
Ton Pullen.....	113
De Calumordoos	
H.F.Klein.....	115
Vijf botanische tuinen op vakantie-eilanden	
Eric Piens.....	116
Echinocereus spinigemmatu	
Joop van Alten.....	121
Het geslacht Thelocactus - 3	
WimAlsemgeest, Rob Bregman en Rikus Veldhuisen.....	125
Nieuwe combinaties en namen voor cactussen uit Brazilië, Bolivia en Paraguay	
Pierre J. Braun en Eddie Esteves Pereira.....	130
Nieuwe combinaties in Sclerocactussen - 2	
Fritz Hochstätter.....	136
Tijdschriften	
Ton Pullen.....	136
Erioscyce, the genus revised and amplified door Fred Kattermann	
Simon Kooy.....	137
Boekbespreking	
Sjef Theunissen.....	141
Tijdschriften	
Ludwig Bercht.....	142

Bij de voorplaat:

Cyphostemma juttea gefotografeerd door Eric Piens in de botanische tuin Las Palmitos op Gran Canaria. Zie artikel pagina 116